



ОРІЄНТИР

МІСЬКИЙ МЕТОДИЧНИЙ КАБІНЕТ



Зростання молодого вчителя

Якщо перифразувати слова Костянтина Паустовського, то саме так, уважно й не поспішаючи, треба дивитися на кожного молодого вчителя, що прийшов до школи, закінчивши педагогічний ВНЗ. Тому що будь-яка людина, що починає свій професійний шлях, відчуває труднощі, має проблеми через відсутність необхідного досвіду.

Становлення вчителя відбувається важче й складніше, ніж у представників інших професій, тому що педагогічна освіта не гарантує успіх педагогу-початківцю. Щоб стати справжнім учителем недостатньо аудиторних знань - ця професія вимагає й психологічної стійкості, й небайдужого ставлення до дітей, й неабиякої цілеспрямованості, й уміння постійно вчитися. Шлях учителя схожий на гору з крутими сходами до вершини. У молодого вчителя завжди багато питань. Як правильно скласти конспект уроку, як розрізнити, де метод, а де прийом, як спланувати свою діяльність, як організувати роботу в класі, щоб досягти мети, й багато інших. На ці питання хтось повинен відповідати. І не просто мимохідь, а компетентно, з повною відповідальністю. За традиційною організацією методичної роботи молодими фахівцями, як правило, займається адміністрація школи у співпраці з наставниками. Про якість цієї роботи можуть свідчити різні показники. Наприклад, при відвідуванні уроків молодих педагогів чи анкетуванні з питань дидактики та методики можна виявити рівень їх професійних знань і професійних умінь. Але є показник, який, на наш погляд, дає привід замислитися, чи дійсно все зроблено в роботі з молодими спеціалістами. Аналіз текучості кадрів (саме щодо молодих спеціалістів) виявив, що у 2008 році до шкіл міста Дзержинська прибули 29 випускників вищих педагогічних навчальних закладів - спеціалісти з різних предметів. Через рік з цієї кількості залишилися працювати 21 особа (72%), через рік «відсілося» 3 молодих учителі - мінус ще 10%. Трирічного педагогічного стажу досягли тільки 55% прибулих. Якщо простежити далі шлях молодого фахівця, то виявиться, що тенденція до «відсіювання» зберігається. Причини того, що молоді люди не захотіли пов'язати свою долю зі школою, можуть бути різними. Припускаємо, що деякі з них об'єктивні. Наприклад, хтось зрозумів, що, на жаль, помилився з покликанням. Залишивши стіни школи, ця людина вчинила чесно: краще визнати помилку, ніж калічити життя собі й оточуючим, тим більше, що мова йдеться про дітей. Але вірогідність того, що початківець не пройшов критичного періоду й не пристосувався до нових умов праці, до середовища, учнівського й учительського, не відчув себе педагогом через неухвалу чи недостатність, а чи, може, й байдужість колег залишається вагомим.

Даний випуск інформаційно-методичного вісника «Орієнтир» представляє матеріали, які, сподіваємося, допоможуть початківцю адаптуватися, знайти свій стиль у роботі з дітьми, залишитися у педагогіці, подолавши оті стрімкі східці, що символізують працю вчителя.

Н.О. Скрипниченко, завідувач ММК

Думки в учительській

*«Смотрите на
людей с мыслью, что
вам их обязательно
надо написать
красками...»*

*«Скоро вы заметите,
что люди
оказываются
гораздо интереснее,
чем раньше, когда вы
смотрели на них
бегло и торопливо».*

К. Г. Паустовский



Анотація

Матеріали, що пропонуються педагогічній спільноті, представляють собою модель організації роботи з молодими педагогічними кадрами у масштабах невеликого міста. Вона (модель) об'єднує різні структурні підрозділи, зацікавлені у тому, щоб випускники педагогічних вищих навчальних закладів залишалися у школі, а не шукали іншого застосування своїм знанням та умінням. Модель пройшла трирічну апробацію та набула певного системного оформлення. Під системою розуміються складові або блоки та їх взаємодія:

1. Блок А. Адміністративний;
2. Блок Б. Шкільна методична служба;
3. Блок В. Шкільна психологічна служба;
4. Блок Г. Наставники молодих спеціалістів;
5. Блок Д. Шкільні інформаційні центри (бібліотеки та частково керівники методичних об'єднань);
6. Блок Е. Загальноміська школа педагогічної майстерності для молодих учителів «Сходінки до вершини».

З назв блоків стає очевидним, що до роботи залучені всі працівники школи, які, в тій чи іншій мірі, здатні впливати на процес адаптації та професійного становлення педагогів-початківців.

Ініціатором створення такої системної роботи з молодими спеціалістами виступив міський методичний кабінет. На себе ММК поклав організаторську, об'єднуючу, спрямовуючу, мотивуючу та координуючу функції. Через різні форми роботи (зустрічі, обговорення, консультації, рекомендації тощо) здійснюється методичний супровід накреслених напрямків діяльності. У додатках до кожного блоку, які мають назви «Скринька адміністратора», «Скринька методиста» тощо вміщено матеріали (інструментарій) цього методичного супроводу. Матеріали представляють собою або оригінальні розробки методиста Г.В.Кириченко, або апробовані на практиці здобутки передового педагогічного досвіду.



Актуальність матеріалів

Наведена система організації роботи з молодими спеціалістами дає можливість, по-перше, зробити продуктивною діяльність кожного підрозділу, по-друге, розподілити й узгодити їх дії, по-третє, підвищити рівень методичної компетентності всіх учасників проекту, і, на кінець, отримати молодого фахівця, свідомого у своїй професії, умотивованого на подальше зростання.

Провідна ідея

Подолати труднощі адаптаційного періоду та забезпечити становлення й професійне зростання молодих педагогів можна за умови створення мережевої взаємодії та співробітництва усіх працівників навчальних закладів, які в тій чи іншій мірі здатні впливати на розвиток особистості вчителя-початківця.

Мета

- Створити умови для формування молодого успішного вчителя;
- знайти такі форми роботи з кадрами, які б дозволили
- створити ситуацію успіху для кожного молодого спеціаліста;
- вплинути на мотиваційну сферу педагогів-початківців;
- дати змогу виявити себе у різних ролях;
- розширити галузі застосування здібностей кожного педагога;
- підвищити самооцінку молодих учителів;
- допомогти знайти способи й форми самовираження особистості;
- підвищити авторитет молодого вчителя в колективі як початок створення іміджу справжнього вчителя серед учнів, батьків, громадськості;
- пропагувати та популяризувати професію вчителя як творчу;
- на основі успішності молодого вчителя створити ситуації успіху для кожної дитини.

Роль адміністрації, наставників, методистів

- Бути прикладом лідерства, творчості;
- помічником, об'єктом експериментів та апробації ідей;
- генератором нововведень;
- інформатором, пропагандистом, організатором;
- прикладом оптимізму й наполегливості.



Стилі поведінки адміністрації, наставників, методистів

- Можеш іти за мною – можливо, я йду туди, куди й тобі треба.
- Сподіваюся ти не будеш проти, якщо я піду за тобою – можливо, ти приведеш мене до мети.
- Пропоную йти поряд – ми будемо корисні один одному.

Очікуваний позитивний результат

1. Успішне завершення 3-річного періоду роботи молодого спеціаліста у школі.
2. Усвідомлене й мотивоване ставлення його до обраної професії.
3. Зростання професійних якостей молодого вчителя на основі створених умов для саморозвитку, самовиховання, самореалізації.
4. Розробка відповідного методичного забезпечення процесу формування особистості молодого вчителя.
5. Подолання негативної динаміки текучості молодих педагогічних кадрів.

Можливий негативний прогноз

Школа – це святе місце, де гуманність повинна стати найважливішою рисою, що визначає взаємини між дітьми і вчителями.

В.Сухомлинський

Не зважаючи на зусилля великої групи зацікавлених людей, молодий спеціаліст протягом перших 3-х років усе ж таки йде зі школи з метою використати свій потенціал і здібності в іншій сфері діяльності. Якщо це цілком усвідомлений крок - негативний прогноз насправді перетворюється на позитивне досягнення: учитель, що не відчуває внутрішньої потреби у педагогічній роботі, а навпаки – вона його обтяжує й не приносить задоволення, не повинен залишатися в школі. Це не буде корисним ні йому самому, ні його учням. Тому зміна професії для такого молодого спеціаліста – можливість своєчасної корекції. Гірше буде те, якщо людина, не відчуваючи у собі хисту для педагогічної кар'єри і в той же час не маючи альтернативи, усе ж залишається у школі. Наслідки цього рішення руйнівні: сам працівник не стає професіоналом, калічить себе щоденним примусом займатися не своїм ділом. Щодо дітей, то нічого корисного для себе вони не дочекаються від такого вчителя.



Блок А **Адміністративний**

Завдання шкільної адміністрації:

- створення умов, у яких людина може розкрити себе;
- гарантування вчителю особистісної захищеності у колективі;
- створення атмосфери довіри на основі взаємоповаги;
- виявлення достатньо високої, але адекватної вимогливості. Створення умов для адаптації та професійного зростання молодих фахівців.
- Забезпечення якості цього процесу на основі правильних управлінських дій.

Алгоритм роботи шкільної адміністрації

Створення творчої групи на чолі з директором школи:

- Методична служба;
- Психологічна служба;
- Бібліотечний центр;
- Наставники.

Форми роботи методиста-координатора з адміністрацією шкіл:

- зустрічі;
- обговорення;
- консультації;
- рекомендації.

Матеріали для роботи - «Скринька адміністратора» (Додаток 1)

1. Тематика інструктивно-методичних нарад.
2. Тематика настановних та оперативних нарад.
3. Тематика консультацій та співбесід.
4. Тематика інструктажів.
5. Моніторинг професійного зростання молодого спеціаліста.
6. Настанова.
7. Анкети вивчення труднощів.
8. Принципи роботи адміністрації.



Блок Б **Шкільна методична служба**

Завдання шкільної методичної служби у роботі з молодими спеціалістами:

- Вивчає рівень теоретичної та методичної підготовки молодого вчителя;
- Мотивує молодого спеціаліста на динаміку зростання;
- Розробляє систему методичного забезпечення, планує роботу з самоосвітньої діяльності вчителів;
- Створює систему консультування;
- Визначає ступінь ефективності та результативності діяльності молодих фахівців у нових умовах;
- Контролює процес корекційної діяльності.

Форми роботи методиста-координатора з методичною службою шкіл:

- зустрічі;
- обговорення;
- консультації;
- рекомендації.

Матеріали для роботи - «Скринька методиста» (Додаток 2)

1. Анкета молодого спеціаліста.
2. Зразок індивідуального плану роботи молодого вчителя.
3. Матеріали компетентнісно – орієнтованого підходу.
4. Методичний практикум «Загальнолюдські цінності – основні орієнтири освіти».
5. Методичні поради щодо підготовки до уроку.
6. Оцінювання вчителем своєї педагогічної діяльності.
7. Педагогічні технології навчання та виховання.
8. Зразок плану самоосвіти.
9. Матеріали круглого столу «Основні тенденції виховання».
10. Зразок педагогічного консалтингу.
11. Зразок графіка тематичних консультацій.
12. Зразки планів роботи методичного кабінету з молодими спеціалістами.
13. Експертна оцінка діяльності молодого вчителя..
14. Зразок плану проведення тижня молодого фахівця.

**Блок В**
Шкільна психологічна служба

- Вихователь сам повинен бути тим, чим він хоче зробити вихованця. **Володимир Даль.**

- Красота, грация, внешность, приятный голос облегчают жизненный путь. **Януш Корчак**

Сучасна психолого-педагогічна наука повно вивчила й викладає питання, пов'язані з адаптацією школярів та мотивацією їх навчальної діяльності на різних етапах навчання. Підвищена увага дослідників до даної проблеми цілком виправдано. Саме високий рівень адаптованості дитини та мотиваційна складова навчання не тільки забезпечують високі навчальні результати, але й гарантують тривалу пізнавальну активність у подальшому, сформованість життєвих компетенцій.

Не меншої уваги треба приділити й питанням адаптації молодих педагогічних спеціалістів до нових умов праці та мотивації їх подальшої діяльності на різних етапах формування професійної компетентності. У цьому розумінні величезна роль відводиться шкільній психологічній службі. Як відомо, мотивація професійної діяльності педагогів має вигляд складної системи, в якій домінантами виступають життєзабезпечення, особистісний розвиток, навчальна діяльність, соціальна взаємодія, професійне становлення. Якщо якась складова перевищує інші, то відбувається не просто порушення рівноваги між ними, а й суттєва деформація особистості педагога.

Питання, на які повинна звернути увагу ШПС.

1. Необхідність цілеспрямованого впливу на мотивацію професійної діяльності вчителя-початківця з боку адміністрації, шкільної методичної служби, наставників, педагогів-колег тощо;
2. Врахування особливостей мотиваційної сфери;
3. Створення умов для переведення зовнішньої мотивації у внутрішню.

Для виявлення психологічних особливостей мотивації професійної діяльності молодого вчителя ШПС слід зробити:

- Виявлення ступеня сформованості окремих компетенцій молодого педагога.;
- Відслідковувати ефективність впливу педагогів на їх професійну діяльність;
- Здійснювати моніторинг адаптації; Коригування.

Форми роботи методиста-координатора з методичною службою шкіл:

- зустрічі; обговорення; консультації; рекомендації.

Матеріали для роботи - «Скринька психолога» (Додаток 3)

Банк андрагогічних діагностик



Блок Г Наставництво

Відомий педагог і музикант Г. Нейгауз писав: «Таланты создавать нельзя, но можно создавать культуру, т.е. почву на которой растут и процветают таланты». Ці слова можна віднести і до школи. Немає таких вузів, які б готували талановитих педагогів, але у школі, в яку прийшов молодий учитель, можуть і повинні бути створені умови для виявлення й розвитку його здібностей.

НАСТАВНИЦТВО

Звичайний учитель розповідає.
Добрый учитель пояснює.
Кращий учитель демонструє – показує.
Справжній учитель дає насагу
до навчання учням. **Вільям Вард**

Випускнику вищого навчального закладу нелегко пристосуватись до ритму життя школи. У цьому йому повинен допомогти вчитель, який має досвід, користується авторитетом серед учнів та колег.

Науковці виділяють такі етапи зростання професійної компетентності:

- I рівень – етап адаптації вчителя до своєї професії;
- II рівень – етап самовизначення вчителя у професії;
- III рівень – етап вільного володіння професією на рівні майстерності, гармонізація вчителя з професією;
- IV рівень – етап вільного володіння професією на рівні творчості.

Особистість учителя – вирішальний фактор формування в учнів відповідального ставлення до навчання, до пізнавальної діяльності. Вся шкільна практика показує, що захоплення учнів визначаються тим, який учитель викладає предмет. Учитель формує не тільки ставлення до навчання, а й відповідне світосприйняття, духовно-моральні принципи соціальної поведінки, виступаючи для учня зразком і навіть ідеалом.



Зміст і форми роботи наставника з молодим спеціалістом

1. Складання індивідуального плану роботи молодого спеціаліста з урахуванням його потреб і можливостей.
 2. Взаємовідвідування уроків і позакласних заходів з їх подальшим обговоренням.
 3. Спільні відвідування уроків досвідчених колег і ретельний їх аналіз.
 4. Випереджальне відвідування уроків підшефним у наставника.
 5. Спільне з молодим спеціалістом складання календарно-тематичних планів, планів – конспектів уроків.
 6. Допомога молодому спеціалісту у конструюванні уроків, позакласних заходів.
 7. Складання рекомендації щодо самоосвіти.
 8. Ознайомлення з науково-методичною літературою.
 9. Обговорення новинок педагогічної літератури, творчих знахідок інших вчителів.
 10. Допомога у роботі з “важкими” дітьми та сім’ями.
 11. Залучення молодих спеціалістів до методичної, громадської та інших видів роботи
 12. Виходячи з результатів діагностики, планують структуру методичної роботи.
- Роблять інструктивно-методичні матеріали, рекомендації на допомогу в організації роботи з молодими вчителями та їхніми наставниками: “Зміст та форми роботи наставника з молодим спеціалістом”; “Програма підвищення загальнопедагогічного та методичного рівнів молодого вчителя”; “Анкета наставника молодого вчителя”; “Вивчення запитів молодих учителів”.

Організація наставництва

1. Закріплення наставників для молодих вчителів.
Наставникам: скласти план роботи з молодими спеціалістами;
 - надати допомогу молодим вчителям у складанні календарних планів;
 - протягом навчального року відвідувати уроки молодих учителів, запрошувати їх на свої уроки, надавати необхідну методичну допомогу та підтримку в оволодінні тонкощами професії вчителя, консультувати щодо правильного оформлення шкільної документації;
 - надати допомогу молодим вчителям у підготовці відкритих уроків та заходів під час проведення предметного тижня (відповідальні: наставники);
 - методично-консультативна допомога молодим класним керівникам.
2. “Круглий стіл”: “Молодий вчитель – наставник – психолог – соціальний педагог”.
3. Провести відкритий урок для молодих вчителів в рамках тижня педагогічної майстерності. Проаналізувати роботу молодих вчителів.

Матеріали для роботи - «Скринька наставника»

(Додаток 4)

1. Пам’ятка наставника. Пам’ятка молодого спеціаліста.
2. Зразок плану роботи наставника з молодим спеціалістом.
3. Десять головних порад (презентація).
4. Від Платона до Коменського.
5. Для самоаналізу уроку.
6. Гра «Австралійський дощ».
7. Методичні поради щодо підготовки до уроку.
8. Мотивація навчання.
9. Орієнтовна схема самоаналізу уроку.
10. Стратегія само мотивації.
11. Як організувати роботу з класом.



Блок Д **Шкільні інформаційні центри**

Хай буде більше тих, хто скаже: «На, візьми!»

Завдання шкільної інформаційної служби у роботі з молодими спеціалістами:

- Забезпечує інформування молодого вчителя щодо можливостей шкільного книжкового фонду;
- Надає поради щодо використання методичної літератури;
- Добирає літературу та інші джерела інформації;
- Надає поради щодо роботи з каталогами, словниками, довідниками, енциклопедіями;
- Надає поради щодо використання інформаційно-комунікаційних технологій у роботі та повсякденному житті;
- Надає рекомендації щодо можливостей покращення якості навчання через звернення до різноманітних джерел інформації.

Завдання керівників методичних об'єднань

- Інформують молодих учителів та мотивують їх на необхідність самовдосконалення;
- Знайомлять членів методичних об'єднань з передовим педагогічним досвідом;
- Проводять співбесіди з учителями за планами самоосвіти, допомагають у створенні індивідуальних планів з проблеми;
- Розробляють методичні матеріали, спрямовані на формування ключових життєвих компетентностей;
- Організують конкурси методичної майстерності, роботу творчих груп, проведення предметних тижнів, консультаційних центрів

Матеріали для роботи - «Скринька бібліотекаря» (Додаток 5)

1. Нормативно-правове забезпечення функціонування освіти.
2. Список рекомендованої літератури для самоосвіти.
3. Список рекомендованої літератури з педагогічних технологій.
4. Список рекомендованої літератури щодо організації профільного навчання.
5. Список рекомендованої літератури щодо роботи з обдарованими дітьми.



Блок Е

***Загальноміська школа педагогічної майстерності
для молодих спеціалістів «Сходинок до вершини»***

Завдання ШПМ:

- Об'єднання молодих фахівців у масштабах міста;
- Створення умов для конструктивного педагогічного спілкування;
- Формування в молодих педагогів позитивної мотивації до роботи у школі;
- Емоційна підтримка;
- Методичний та інформаційний супровід діяльності молодих спеціалістів;
- Створення ситуації успіху для кожного молодого вчителя на основі здорової та вільної конкуренції.

Форми роботи методиста-координатора з наставниками молодих спеціалістів:

- зустрічі; обговорення;
- консультації; рекомендації;
- проекти; конкурси;
- відкриті засідання.

Матеріали для роботи - «Скринька ШПМ»

(Додаток 6)

1. Проект «Кращий молодий учитель року».
2. Міський конкурс для молодих учителів «Педагогічний Х-фактор».
3. Відкрите засідання школи.

Результативність проекту

Замітка у газеті «Дзержинський шахтер» - 27 мая 2011. - №40 (10628)

Конкурсний проект «Лучший молодой учитель года»

Педагогический коллектив похож на хор. Каждый учитель ведет свою партию, а в целом получается единая мелодия. Если в педагогический мотив вплетаются новые голоса и если их много, мелодия становится еще приятнее и гармоничнее. Молодые учителя в каждой школе – это ее будущее и сила. Конечно, чтобы из молодого специалиста вырос хороший педагог, нужно приложить немало усилий.

Работа с молодыми специалистами в 2010-2011 учебном году городским методическим кабинетом проводилась в форме конкурсного проекта «Лучший молодой учитель года». Задачами проекта было не только пополнить знания новоиспеченных учителей по методике, педагогике и психологии, научить проводить уроки в соответствии с современными требованиями, но и поддержать каждого начинающего педагога, создать для него ситуацию успеха, организовать такую атмосферу, которая бы помогла реализовать потенциал и раскрыть способности. А самое главное: участие в проекте должно было утвердить молодого специалиста в мысли, что он правильно выбрал дорогу в жизни - стал педагогом.

В проекте приняло участие 45 молодых специалистов из четырнадцати общеобразовательных школ.

Такое большое количество пришедших в школу после ВУЗов молодых людей наблюдается впервые за последние 3 года. Оно свидетельствует о том, что профессия педагога снова востребована в городе создаются все условия для того, чтобы была возможность молодёжи реализовать себя.

В основу критериев отбора на звание лучшего учителя были положены следующие принципы: активность, самодисциплина и самоконтроль. Приветствовались все начинания молодых учителей: от посещения урока коллеги и участия в его обсуждении до собственного открытого урока или внеклассного мероприятия, от подготовки детей к школьным олимпиадам до участия в работе Малой академии наук. Материалы, поданные молодыми специалистами в оргкомитет проекта, свидетельствовали об их заинтересованности и стремлении овладеть секретами профессии.



17 мая 2011 в ОШ № 10 молодые педагоги собрались, чтобы в торжественной праздничной обстановке подвести итоги проекта, порадоваться своим успехам и успехам коллег, поделиться умениями, продемонстрировать таланты, получить удовольствие от общения и сюрпризов. А проект действительно удивил и порадовал, принес много открытий, назвал много достойных имен. Так, номинантами проекта стали Чебанов А., учитель физкультуры ОШ № 2, Бондаренко Т., учитель английского языка ОШ № 5, Алиева С., учитель начальных классов НВК «Школа-лицей», Берсенина А., учитель английского языка ОШ № 7, Трошина В., учитель биологии ОШ № 9, Парфений И., учитель биологии ОШ № 10, Сарбаш О., учитель математики ОШ № 14, Пружина А., учитель физкультуры ОШ № 16, Лещенко Ю., учитель истории ОШ № 17, Романов С., практический психолог ОШ № 18, Завидей Е., учитель английского языка школы-интерната.

А самыми лучшими молодыми учителями 2010-11 учебного года были признаны учитель немецкого языка СОШ № 3 Ружинская Ю. за весомые показатели своих воспитанников в городских ученических олимпиадах и Малой академии наук; учитель хореографии ОШ № 10 Тутаева И. за многочисленные победы детских танцевальных коллективов, подготовленных ею, в городских и областных конкурсах; учитель физкультуры НВК «Школа - гимназия» Деканенко В. за высокие достижения воспитанников в спорте; учитель английского языка ОШ № 9 Савченко Е. за высокие результаты ее учеников в городской олимпиаде по английскому языку и во Всеукраинских конкурсах.

У проекта «Лучший молодой учитель года» есть победители, но нет побежденных. По словам самих участников, проект помог им адаптироваться в школьной среде, получить навыки педагогического общения, приподняться над повседневностью, поверить в свои силы и, что самое важное, почувствовать себя настоящими учителями – людьми, которые несут свет, знания, доброту самому дорогому, что у нас есть, - детям!



Замітка у газеті «Дзержинский шахтер» - 09.04. 2013. - № 15

Молоді педагоги – майбутнє освіти міста

Будь-яка людина, що починає свій професійний шлях, відчуває труднощі, має проблеми через відсутність необхідного досвіду. Становлення вчителя відбувається важче й складніше, ніж у представників інших професій, тому що педагогічна освіта не гарантує успіх педагогу-початківцю. Щоб стати справжнім учителем недостатньо аудиторних знань - ця професія вимагає й психологічної стійкості, й небайдужого ставлення до дітей, й неабиякої цілеспрямованості, й уміння постійно вчитися. Шлях учителя схожий на гору з крутими сходами до вершини. Щоб допомогти молодому вчителю адаптуватися, знайти свій стиль у роботі з дітьми, залишитися у педагогіці, подолавши ці східці, у місті створена Школа педагогічної майстерності для молодих спеціалістів «Сходи до вершини», яка об'єднує різні структурні підрозділи роботи з молодими фахівцями: від адміністрації шкіл і наставників до працівників міського відділу освіти. За три роки існування школа апробувала різні форми роботи з молодими спеціалістами. У 2011 році це був проект «Кращий молодий учитель року». У ході товариського змагання визначені дійсно кращі вчителі – учитель німецької мови СЗОШ № 3 Ружинська Ю.В., учитель хореографії ЗОШ № 10 Тутаєва І.Ю., учитель фізичної культури НВК «Школа-гімназія» Деканенко В.А, учитель англійської мови ЗОШ № 9 Савченко О.В.. Але виявлення першості не головне. За словами самих учасників, проект допоміг адаптуватися у шкільному середовищі, отримати навички педагогічного спілкування, повірити у свої сили, відчути себе справжніми вчителями - людьми, що несуть світло, доброти найдорожчому, що в нас є, - дітям.

У 2012 році молоді спеціалісти були захоплені ще одним конкурсом - «Педагогічним Х - фактором».

Спочатку командна гра, потім індивідуальне суперництво змусили молодих фахівців зібрати волю та самовладання воєдино, виявити знання й уміння. Великій групі фіналістів, серед яких Шемякова Г.М, Василець О.А., Гирис М. М. та інші, конкурс довів, що вчитель – це їх покликання, що вони мають Х-фактор.

У квітні цього року на базі Дзержинської школи-інтернат знову відбулося відкрите засідання Школи педагогічної майстерності «Сходи до вершини».





У складі трьох команд у ньому взяли участь молоді спеціалісти з різним педагогічним стажем. Зовсім молоді під гаслом «Хочу все знати!» допитувалися в колег про різні тонкощі учительського ремесла. Більш досвідчені вже здатні були поділитися своїми практичними знаннями, роздаючи поради, пам'ятки, вузлики напам'ять. А молоді вчителі з трирічним стажем роботи в школі провели маленькі майстер-класи, представляючи цікаві й різноманітні прийоми. На засіданні школи були присутні працівники міського відділу освіти, керівники навчальних закладів, наставники молодих спеціалістів. Щирі відносини, що склалися між молодими та досвідченими педагогами, дали можливість виявити творчі можливості, поділитися секретами педагогічної майстерності у неформальній обстановці, сприяли професійному зростанню.

Огляд трирічної діяльності Школи педагогічної майстерності для молодих учителів «Сходинок до вершини» дозволяє підбити деякі підсумки. Так слухачі Школи вже зарекомендували себе як активні працівники: Гавриленко О.О., Трошина В.В., Лещенко Ю.В., Мельничак О.Т., Дидковська Я. Д. підготували переможців міського етапу шкільних олімпіад, Трошина В.В. Лещенко Ю.В. разом з учнями взяли участь у науково-дослідницькій роботі МАН, Радченко О.Ю. долучилася до історичних та правових турнірів, Шемякіна Г.М. бере участь в управлінській діяльності, обіймаючи посаду заступника директора з НВР, Гирис М.М., Мирошніченко М.О., Колигин Ю.І., Дорошук В.В., Сидоряк Г.С. сміливо беруться за проведення масових загальноміських заходів, а Мельничак О.Т. представляла свій майстер-клас на обласному семінарі для вчителів російської мови та літератури. Це далеко не повний реєстр досягнень молодих спеціалістів, але вже вагомий показник зусиль цілої когорти педагогічних працівників, зацікавлених у тому, щоб у навчальні заклади приходили й залишалися педагоги нової формації, ініціативні, креативні, відкриті до нововведень.

2014 рік

Робота з молодими спеціалістами проводилася у формі «Калейдоскопу відкритих уроків» наставників та молодих фахівців. Після уроку проводилося обговорення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Борівський В. Проблеми психолого-педагогічної підготовки вчителя до роботи в сучасній школі // Рідна школа. – 2002. – № 3. – С. 22-26.
2. Буркова Л. Спроба конструювання банку знань педагогічної експертизи // Рідна школа. – 2002. – № 6. – С. 8-11.
3. Ващенко Л. Інноваційні процеси в системі загальної середньої освіти: особливості управління // Освіта і управління. – 2003. – Т.6. – № 3. – С. 97-104.
4. Даниленко Л. Інноваційна діяльність у загальноосвітніх навчальних закладах // Директор школи. – 2000. – №20. – С. 5.
5. Дем'янюк Т. Дослідно-експериментальна робота у сільській школі. У пошуках власного шляху // Директор школи, ліцею, гімназії. – 2002. – № 4. – С. 97-99.
6. Євдошенко Г. Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи // Директор школи. – 1999. – № 45. – С. 8-9.
7. Козлова О.Г. Методика інноваційного пошуку вчителя: Навч.-методичний посібник. – Суми: ВВП „Мрія-1”, ЛТД, 1998. – 96 с.
8. Краснощок І. Науково-дослідна діяльність як фактор формування соціальної самореалізації майбутнього вчителя // Рідна школа. – 2002. – № 6. – С. 15-18.
9. Кузь В. На шляху інноваційного розвитку // Рідна школа. – 2002. – № 10. – С. 40-42.
10. Макаган К. Діагностика готовності педагогів до пошукової діяльності // Рідна школа. – 2002. – № 1. – С. 27-29.
11. Недодатко Н. Роль учителя в управлінні навчально-дослідницькою діяльністю школярів // Рідна школа. – 2002. – № 5. – С. 30-33.
12. Недодатко Н. Технологія формування навчально-дослідницьких умінь школярів // Рідна школа. – 2002. – № 6. – С. 21-23.
13. Овчаренко Л.Г., Хіхловський Л.Б. Система педагогічних інновацій // Рідна школа. – 2002. – № 11. – С. 46-47.
14. Паламарчук В. Педагогічні інновації і передовий педагогічний досвід // Післядипломна освіта в Україні. – 2003. – № 3. – С. 74-76.
15. Педагогічні інновації в сучасній школі / За ред. І.Г. Єрмакова. – К.: Освіта, 1994. – 88 с.
16. Підласий І., Підласий А. Педагогічні інновації // Рідна школа. – 1998. – № 12. – С. 3-17.
17. Пуцов В.І. Системний підхід до організації науково-методичної роботи // Післядипломна освіта в Україні. – 2002. – № 2. – С. 13-15.
18. Семиченко В. Системно-структурне моделювання складних об'єктів у психолого-педагогічних дослідженнях // Післядипломна освіта в Україні. – 2003. – № 3. – С. 26-30.
19. Семенюк Т. Творчий пошук педагога дослідника // Рідна школа. – 1997. – № 2. – С. 14-18.
20. Сидоренко О. Зміст та організація науково-методичної роботи в школах нового типу // Освіта і управління. – 1998. – № 4. – С. 21-30.
21. Тараненко І. Методи порівняльно-педагогічних досліджень // шлях освіти. – 2001. – № 2. – С. 17-21.
22. Федорова Н. Експериментальна школа – полігон для інновацій // Директор школи, ліцею, гімназії. – 2001. – № 5-6. – С. 50-56.
23. Компетентісно орієнтований підхід у системі післядипломної педагогічної освіти: проектна діяльність: Практико зорієнтований посібник / За заг. ред. О.І.Чернишова, Л.Г.Чернікової. – Донецьк: Витоки, 2008. *Програмно-цільовий пілотний проект «Впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу в інституті післядипломної педагогічної освіти»*



ДОДАТОК 1 **Скринька адміністратора**

Привітання молодому спеціалісту

Дорогі колеги!

Сьогодні ми у свою велику сім'ю приймаємо нового члена і раді вітати молодого фахівця. Давайте скажемо їй (йому): «Ласкаво просимо до школи».

У нашій школі постійно відбувається омолодження педагогічного колективу. Свого часу молодими фахівцями були, беру декілька останніх років, зараз проходить школу педагогічної майстерності..... Вони з радістю передають вам естафету і кличуть у дорогу, по якій ідуть самі.

Крокуючи цією дорогою, Ви, ----, навчитеся:

- Бачити мету і прагнути до неї;
- Тримати удар;
- Долати перешкоди;
- Добре працювати;
- Не боятися труднощів;
- Бути рішучим;
- Не боятися впасти;
- Працювати в команді;
- Розуміти все з першого погляду;
- Гідно зустрічати неприємності.

На цьому шляху, напевно, виникнуть моменти, коли будуть опускаватися руки, можливі різні нестандартні ситуації, не все виходитиме, не завжди ви зможете знайти правильний тон, стиль поведінки. Не зневіряйтеся, пам'ятайте, що поруч завжди будуть колеги по професії, адміністрація. Допоможуть, підкажуть, підтримають!

Та зате, долаючи метри і кілометри на тернистому педагогічному шляху, Ви придбаєте:

- Хорошу фізичну форму;
- Пройдете психологічне загартування і навчитеся міцно сидіти в сідлі;
- З'явиться відчуття легкості й краси;
- Поступово досягнете висот майстерності.

І це однозначно, варіантів бути не повинно. Великий В. Сухомлинський сказав: «Нема такої професії, в якій неможливо досягти досконалості». Щасливої дороги, молодий фахівець, досягнень, працьовитості, оптимізму!



Принципи, якими повинна керуватися шкільна адміністрація у роботі з педагогічними кадрами

1. Принцип поваги й довіри до людини.
2. Принцип цілісного погляду на людину.
3. Принцип співпраці.
4. Принцип соціальної справедливості.
5. Принцип індивідуального підходу.
6. Принцип урізноманітнення роботи вчителя.
7. Принцип особистісного стимулювання.
8. Принцип єдиного статусу.
9. Принцип консенсусу.
10. Принцип партнерського прийняття рішень.
11. Принцип делегування повноважень.

Тематика інструктивно-методичних нарад

- Актуалізація знань нормативних документів у галузі освіти
- Засоби забезпечення успішності уроку
- Методичні рекомендації по заповненню шкільної документації, Об'єктивність виставлення оцінок, обсяг домашніх робіт.
- Санітарно-гігієнічні вимоги до уроку. Оздоровчі можливості імунної гімнастики.
- Методика проведення комбінованих уроків.
- Гуманістичні технології виховання – проблеми та педагогічна ефективність.
- Психолого-педагогічні причини шкільної неуспішності. Як запобігти низькій успішності учнів, технологія роботи з проблемними дітьми у загальноосвітній школі.
- Формування самоосвітніх компетенцій учнів.
- Системний підхід у формуванні культури здорового способу життя.
- Формування комунікативної та інформаційної компетентностей.
- Проблеми позитивної мотивації учнів до навчання.
- Організація ігрової діяльності на уроці.
- Підготовка учнів до ДПА, ЗНО і технології.



Тематика настановних та оперативних нарад

- Методичні рекомендації щодо проведення першого уроку
- Єдині вимоги до мовлення учнів
- Про використання можливостей дистанційної освіти
- Активні методи навчання й виховання
- Єдині вимоги до учнів
- Методичні рекомендації щодо викладання навчальних предметів
- Шляхи формування основних груп компетенцій
- Робота з обдарованими учнями

Тематика консультацій та співбесід

- Корегування особистих планів роботи учителів на новий навчальний рік.
- Самоаналіз уроку як засіб підвищення його ефективності.
- Організація індивідуального навчання.
- Робота класних керівників з щоденниками учнів.
- Засоби запобігання низької успішності.
- Наступність навчання.
- Питання дисципліни на уроці.
- Об'єктивність, систематичність та своєчасність оцінювання навчальних досягнень учнів.
- Забезпечення здоров'язберігаючої функції навчання.
- Вимоги Стандарту освіти, програмне і навчально-методичне забезпечення.
- Методичні рекомендації щодо календарного планування.

Тематика інструктажів

- Про участь дітей у шкільних олімпіадах.
- Охорона праці педагогічних працівників.
- Техніка безпеки.
- Проведення ДПА.
- Вивчення нормативних документів.
- Організація роботи МАН.
- Психологічні особливості учнів середнього шкільного віку.
- Аналіз участі учнів школи у міських олімпіадах.
- Впровадження інтерактивних методів у процес навчання..
- Зовнішнє незалежне тестування.

Моніторинг професійного зростання молодого спеціаліста

- Перевірка календарних планів;
- перевірка поурочних планів;
- повірка зошитів; - якість знань учнів;
- анкетування; - діагностування;
- участь у шкільних олімпіадах;
- огляд шкільних кабінетів;
- стан роботи над індивідуальними планом роботи;
- відвідування уроків; - стан роботи над проблемою школи; - стан самоосвіти;
- перевірка виконання програм;
- про результати ДПА;
- рівні сформованості життєвих компетенцій учнів.



**Анкета вивчення труднощів у навчально – виховному процесі
(помітити знаком “+” свої труднощі)**

№		2010- 2011	2011- 2012	2012- 2013	2013- 2014	2014- 2015
1	Мої труднощі в досягненні дидактичних цілей: - розвиток у учнів інтересу до навчання; - розвиток мислення учнів; - формування навичок навчальної праці; - розвиток пізнавальної активності; - спонукання до творчої самостійності; - озброєння учнів практичними вміннями та навичками.					
2	Мої труднощі в організаційно – комутативній діяльності: - здійснення меж предметних зв'язків ; - реалізація індивідуального диференційованого підходу до навчання; - раціональне використання часу уроку; - оптимальність домашнього завдання; - облік та оцінка знань.					
3	Я маю труднощі в конструктивній діяльності: - календарне панування; - постановка мети і задач уроку; - поурочне планування; - розробка уроку за темою.					
4	Я маю труднощі в передбаченні: - результатів педагогічних впливів у подоланні труднощів учнів; - при аналізі педагогічних ситуацій.					
5	Інші труднощі:					
6	В якій формі ви би хотіли подолати труднощі: - самостійне вивчення методичної літератури; - співбесіда; - консультації; - відвідування уроків у колег.					

**ДОДАТОК 2**
Скринька методиста**ПЛАН**
роботи методичного кабінету з молодими спеціалістами
Затверджено на засіданні Методичної ради

Протокол № 1 від -----

Голова Методичної ради

Розділ Поглиблення знань з методики, психології, педагогіки. Надання методичної допомоги.

№	Зміст роботи	Форма роботи	Категорія мол. спец.	Термін	Відповідальні
1	Методичні рекомендації щодо проведення першого уроку	Настановча нарада	Ті, що мають класи	Серпень	
2	Вимоги Стандарту освіти, програмне і навчально-мет.забесп.	Співбесіди	Усі молоді спеціалісти	Серпень	
3	Єдині педагогічні вимоги до учнів	Мет. операт.	-/-	-/-	
4	Методичні рекомендації щодо викладання навчальних предметів	-/-	-/-	-/-	
5	Корегування особистих планів роботи учителів на новий н.рік	Індивідуальні консультації	-/-	-/-	
6	Актуалізація знань нормативних документів у галузі освіти	Інструктивно-мет. нарада	-/-	Вересень	
7	Методичні рекомендації по веденню поурочних планів	Пам'ятка	-/-	-/-	
8	Організація повторення на початку навчального року	З досвіду роботи	-/-	-/-	
9	Наочність на уроці	-/-	-/-	-/-	
10	Самоаналіз уроку як засіб підвищення його ефективності	Бланки Інд. консультації	-/-	-/-	
11	Організація індивідуального навчання	-/-		-/-	
12	Робота класних керівників з щоденниками учнів	-/-	Класні керівники	-/-	
13	Шляхи формування основних груп компетенцій	Методична оперативка	Усі молоді спеціалісти	-/-	
14	Забезпечення навчально-методичною літературою	Виставки мет. літ., інф. бюлетені	-/-	Вересень, прот. року постійно	
15	Робота з обдарованими учнями	Методична оперативка	-/-	-/-	
16	Єдині вимоги до усного й писемного мовлення учнів. Заповнення класних журналів	Оперативна нарада	-/-	-/-	
17	Методичні рекомендації по календарному плануванню	Співбесіди	-/-	-/-	
18	Вивчення документів МОН України	Педагогічні читання	Усім мол. спеціалістам	Вересень, протягом року	
19	Організація самоосвіти	Співбесіди	-/-	-/-	
20	Планування уроку та вимоги до сучасного уроку	Семінар	-/-	-/-	
21	Організація відвідування та взаємо відвідування уроків	Уроки, їх обг-ня, аналіз та самоаналіз	-/-	-/-	
22	Засоби забезпечення уроку	Інструктивно – мет. нарада	-/-	Жовтень	

24	Сан-гігієнічні вимоги до уроку	-//-	-//-	-//-	
25	Обсяг домашніх завдань	-//-	-//-	-//-	
26	Об'єктивність оцінок за Т.О., семестр, рік	-//-	-//-	-//-	
27	Про участь дітей у шкільних олімпіадах	інструктування	-//-	-//-	
28	Охорона праці педагогічних працівників	-//-	-//-	-//-	
29	Питання наступності	Круглий стіл	Усі молоді спеціалісти	-//-	
30	Шляхи, форми та методи самоосвіти	Досвід роботи	Усі мол. спеціалісти	Листопад	
31	Методика проведення комбінованих уроків	Інструктивно – мет. нарада	-//-	-//-	
32	Гуманістичні технології виховання – проблеми та пед. ефективність	-//-	-//-	-//-	
33	Як запобігти низькій успішності ур.	-//-	-//-	-//-	
34	Формування самоосвітніх компетенцій	-//-	-//-	-//-	
35	Технологія роботи з проблемними дітьми у загальноосвітній школі	-//-	-//-	-//-	
36	Критерії оцінювання навчальних предметів	Мет. оперативка	Усі молоді спеціалісти	-//-	
37	Проведення предметних тижнів	-//-	-//-	-//-	
39	Психолого-педагогічні причини шкільної неуспішності	Інструктивно – метод. нарада	Усі молоді спеціалісти	Грудень	
40	Системний підхід у формуванні культури здорового способу життя	-//-	-//-	-//-	
41	Формування у школярів потреби й навичок самостійної роботи	-//-	-//-	-//-	
42	Комунікативна компетентність	-//-	-//-	-//-	
43	Сучасні педагогічні технології	Операт. нарада	-//-	-//-	
44	Участь у I етапі шкільних олімпіад	-//-	-//-	-//-	
45	Про роботу з батьками	Співбесіди	-//-	-//-	
46	Ефективність використання навчальних кабінетів	Консультації	-//-	Січень	
47	Проблеми позитивної мотивації учнів до навчання	Інструктивно – мет. нарада	-//-	Лютий	
48	Організація ігрової діяльності на уроці	-//-	-//-	-//-	
49	Засоби запобігання низької успішності	Семінар	-//-	-//-	
50	Про використання можливостей дистанційної освіти	Оперативка	Усі молоді спеціалісти	-//-	
51	Підготовка учнів до ДПА	Інструктивно – мет. нарада	-//-	Березень	
52	Інформаційна компетентність	-//-	-//-	-//-	
53	Активні методи навчання й вих.-ня	Оперативки	-//-	-//-	
54	Робота з обдарованими дітьми		-//-	-//-	
55	Техніка безпеки	Інструктування	-//-	Квітень	
56	Психологічні аспекти педагогічного спілкування	Дискусія	-//-	-//-	
57	Проведення ДПА	Інструктування	-//-	Травень	



ПЛАН РОБОТИ методичного кабінету з молодими спеціалістами (зразок)

№	Зміст роботи	Термін виконання
1	Провести зустріч молодих учителів з адміністрацією	
2	Продовжити наставництво для вчителів–початківців	
3	Спостереження молодими вчителями навчальних занять, виховних заходів учителів – наставників	
4	Відвідування та аналіз уроків у вчителів-початківців	
5	Проведення консультацій для молодих учителів	
6	Провести методичний тиждень відкритих уроків серед молодих учителів	
7	Підбити підсумки стажування вчителів	

План-графік проведення тижня молодого спеціаліста

1. Організаційний день.

- Відкриття тижня;
- Ознайомлення колективу з планом заходів тижня, його метою, завданнями тощо;
- Підготовка заходів тижня.

2. Теоретичний день.

Опрацювання науково-методичних матеріалів з теми «Технологізація навчання на сучасному етапі розвитку української освіти».

3. Проблемний день.

Проведення проблемного столу за темою:

«Організація самостійної роботи учнів» за питаннями:

- самостійність та самостійна робота. Їх сутність та зміст;
- місце самостійної роботи учнів та домашніх завдань;
- ефективність використання самостійної роботи на уроках;
- інноваційні форми та методи організації самостійної роботи учнів;
- організація контролю знань учнів при виконанні ними різних видів самостійної роботи.

4. День відкритих дверей.

- проведення відкритих уроків молодих спеціалістів;
- проведення відкритих уроків наставників молодих спеціалістів;
- обговорення, аналіз, самоаналіз уроків;
- засідання Методичної ради - аналіз роботи молодих спеціалістів та їх наставників.

5. Творчий день.

- творчий звіт учителя - молодого спеціаліста;
- портрет молодого педагога.

6. Підсумковий день.

- підведення підсумків, аналіз проведених заходів тощо.



Анкета молодого спеціаліста

Відомості про освіту:
 ВНЗ
 Факультет
 Рік закінчення
 Відомості про роботу
 Місто, район
 Школа
 Класи
 Навантаження
 Педагогічний стаж
 Оцінка особистісних якостей та професійних умінь:
 ДВ – дуже високо; В – високо; С – середньо; Н – низько)
 Трудова дисципліна
 Виконання суспільних доручень
 Ініціативність
 Моральність
 Ставлення до колег
 Загальна ерудованість
 Знання предмета
 Організація самостійної роботи учнів на уроці
 Організація повторення
 Здійснення контролю
 Класне керівництво
 Керівництво гуртком
 Уміння працювати з батьками
 Схильність до наукового пошуку

ГРАФІК КОНСУЛЬТАЦІЙ МОЛОДИХ СПЕЦІАЛІСТІВ (зразок)

З якого питання	День, час місце	Консультант
1.Творче поєднання колективних, групових та індивідуальних форм роботи на уроці 2. Уміння забезпечити працездатність та дисципліну учнів протягом року	За потреби	
1.Вибір оптимальних форм і методів навчання 2.Вміння правильно визначити і сформулювати навчальну, виховну і розвитку мету уроку. 3.Обсяг і подача домашнього завдання, підготовка до виконання	За потреби	
1.Володіння методикою проведення уроків-лекцій, семінарів, диспут. 2.Здійснення між предметних зв'язків	За потреби	
1.Методика організації роботи учнів над помилками 2.Використання ігрових елементів 3.Формування загальноосвітніх умінь та навичок	За потреби	
1.Позакласна робота з предмета 2.Виховання зацікавленості до навчання 3.Рациональне використання часу на уроці	За потреби	
1.Вміння зробити самоаналіз уроку 2.Співробітництво, взаєморозуміння вчителя і учня.	За потреби	



Експертна оцінка рівня педагогічного зростання молодих спеціалістів

№	Зміст роботи	Форма роботи	Категорія мол. спец.	Термін	Відповідальні
1	Перевірка календарних планів	довідка	Усі	Вересень, січень	
2	Перевірка поурочних планів	-//-	-//-	листопад, квітень	
3	Перевірка зошитів	-//-	-//-	Жовтень	
4	Якість знань учнів	Контр. роботи	Усі	Грудень	
5	Стан тур – краєзнавчої роботи	-//-	-//-	Вересень	
6	Анкетування	Анкети	Усі	Щоміс-я	
7	Діагностування	Тести	-//-	-//-	
8	Участь у шкільних олімпіадах	Аналіз	-//-	Жовтень Листопад	
10	Огляд шкільних кабінетів	-//-	Усі	Січень	
11	Стан роботи над індивідуальним планом роботи	Звіт	-//-	Лютий	
12	Відвідування уроків	Аналіз	-//-	Потягом року	
13	Стан роботи над проблемою школи	-//-	-//-	Квітень	
14	Стан самоосвіти	-//-	-//-	Квітень	
15	Перевірка виконання програм	Наказ	-//-	Грудень Червень	
16	Про результати ДПА	Довідка	-//-	Червень	
17	Рівні сформованості життєвих компетенцій учнів	тестування	-//-	Травень	

**Індивідуальний план****Навчальний рік** _____

П.І.Б. вчителя _____

Предмет, навантаження _____

Стаж роботи _____ дата атестації _____

Розряд _____

Дата проведення курсової перепідготовки _____

Робота над педагогічними завданнями школи _____

і особистою темою _____

Заходи, що плануються

1. Написання рефератів, методичних рекомендацій, виступів та інших індивідуальних завдань:

тема: _____

дата: _____

2. Проведення відкритих уроків та позакласних заходів:

тема: _____

дата: _____

3. Виготовлення наочності та дидактичного матеріалу: _____

термін: _____

4. Написання методичних розробок:

тема: _____

дата: _____

5. Відвідування уроків колег:

предмет: _____

учитель: _____

термін _____

мета відвідування: _____

6. Вивчення матеріалів передового педагогічного досвіту _____

7. Вивчення методичної літератури з даної проблеми: _____

8. Підвищення загальної культури: _____

9. Самоаналіз результатів роботи на проблемою школи та особистою темою _____

10. Робота з О.Д. _____

11. Робота з дітьми з початковим та середнім рівнем компетентності _____

12. Робота щодо виконання обласних цільових програм:

- Дистанційна освіта
- Організація самоосвіти учнів
- Впровадження компетентісно орієнтованого підходу



ПЕДАГОГІЧНИЙ КОНСАЛТИНГ у роботі з молодими спеціалістами

№	Питання теорії	Практичні заняття	Місяць	Відповідальні
I	1.Вимоги до оформлення шкільної документації. 2. Постановка мети уроку, добір змісту, методів навчання. Форми організації діяльності учнів.	1.Оформлення класного журналу, особової справи учня. 2. Складання конспекту уроку певного типу. Формулювання мети уроку (з певної теми)	Вересень	
II	1.Планування класними керівником виховної роботи на основі врахування вікових та індивідуальних особливостей учнів	1.Ознайомлення з планами роботи кращих класних керівників школи.	Жовтень	
III	Психологічні основи діяльності учнів у процесі навчання	1.Ознайомлення з працями психологів Л.Виготського, Л. Занкова, П. Гальперіна. 2. Відвідування та аналіз уроку.	Листопад	
IV	Учнівський колектив – основа виховання	1.Складання психолого-педагогічної характеристики учня та всього класного колективу. 2.Розв'язання педагогічних ситуацій	Грудень	
V	Розвиток пізнавального інтересу учнів	1.Консультування проблемного уроку. 2. Відвідування та аналіз уроку	Січень	
VI	Моральне та патріотичне виховання учнів	1.Розробка планів проведення уроків мужності, зустрічей з цікавими людьми. 2. Розробка, зміст і методика проведення вікторин тощо	Лютий	

ПЛАН САМООСВІТНЬОЇ РОБОТИ НА НАВЧАЛЬНИЙ РІК
вчителя _____**Проблема, над якою працює вчитель: “Формування основних груп компетентностей учнів”****Мета:**

- знати теоретичні основи формування компетентностей вчителя і учнів;
- вміти застосовувати сучасні технології навчання й виховання;
- вчитися спілкуватися з учнями на суб’єктно-суб’єктній основі.

Завдання:

- віднайти всі доступні джерела інформації стосовно означеної проблеми;
- навчитися застосовувати на практиці в процесі взаємодії з учнями результати діагностичних досліджень особливостей їх розвитку з метою створення адекватних умов для їх самореалізації;
- оволодіти прийомами планування та організації власної праці та праці школяра;
- зорієнтуватися в нових технологіях, відшукати прийоми експериментального впровадження їх розвитку та дослідження ефективності.

Напрямки самоосвіти	Зміст діяльності	Опрацьована література	Форма виконання	Термін
Вивчення законодавчої та нормативної бази	Вивчення документів	■ Концепція загальної середньої освіти (12-річна школа); ■ Національна доктрина розвитку освіти; ■ Закон “Про загальну середню освіту”; ■ Постанова кабінету міністрів України № 1717 від 16.11.2000 р. “Про перехід загальноосвітніх навчальних закладів на новий зміст, структуру і 12-річний термін навчання”; ■ Державний стандарт початкової загальної освіти; ■ Лист МОН України № 1/9-267 від 24.07.2001 р. “Роз’яснення щодо обліку та проведення додаткових годин на індивідуальні та групові заняття”; ■ Лист МОН України № 1/11-619 від 13.02.2004 р.; ■ Лист МОН України № 1/9-266 від 24.07.2001 р. “Про організацію навчально-виховного процесу у 1-му класі”	Тези	Вересень
Науково-теорет. підготовка	Знання теоретичних основ означеної проблеми	■ Регіональна програма впровадження компетентісно орієнтованого підходу в навчально-виховний процес. – Донецьк, 2004; ■ Життєва компетентність особистості. - К., 2003; ■ Кроки до компетентності та інтеграції в суспільство. / Науково-методичний збірник. – К., 2000; ■ Тюття О. Комунікативна компетентність особистості; ■ Кононко О. Розвинена особистість як гарант життєвої компетентності. // Початок школи. - № 3. – 2001; ■ Бухлова Н.В. Формування самоосвітньої компетентності учнів.- Донецьк, 2004	Тези Реферат-виступ на теоретичному семінарі або на методичному об’єднанні вчителів початкових класів	Жовтень-листопад

Напрямки самоосвіти	Зміст діяльності	Опрацьована література	Форма виконання	Термін
Методична підготовка	Розгляд конкретної навчальної теми за предметами початкової школи	- Література методичного плану; - Фахові журнали; - Предметні газети	Написання творчої роботи та її захист під час проходження курсової підготовки на базі Донецького облІППО; Розробка уроків та позакласних заходів; Підготовка дидактичного матеріалу	Грудень Протягом року
Психолого-педагогічні основи навчання та виховання	Вивчення особливостей розвитку дітей і застосування результатів дослідження на практиці	Як підготувати дитину до школи (Поради батькам). // Початкова освіта. - № 45. - 2003	Експериментальне впровадження запропонованих технологій	Протягом року
Основи педагогічного управління	Вивчення можливостей управління самоосвітньою діяльністю дітей з урахуванням особливостей їх розвитку, інтересів, мотивації	Бухлова Н.В. Формування самоосвітньої компетентності учнів. – Донецьк, 2004	Тези; Виступ на методичному об'єднанні вчителів початкових класів	Квітень
Підвищення професійного рівня вчителя	Розвиток пед.. емпатії та вміння спілкуватися на суб'єктно-суб'єктній осн.	Савченко О.Я. Удосконалення професійної підготовки майбутніх учителів початкових класів. // Початкова школа. - № 7. – 2001.	Створення програми самовдосконалення вчителя з означеної проблеми	Протягом року



План-схема

проведення засідання круглого столу за темою

«Основні тенденції та зміст патріотичного виховання особистості»

Мета: у ході вільного спілкування з'ясувати питання, пов'язані із сутністю та змістом патріотичного виховання, його особливостями, основними тенденціями, шляхами та засобами реалізації.

Категорія учасників: молоді вчителі міста

ПІБ учасника круглого столу

№	Питання	Участь в обговоренні	Висновок
1.	Сутність та зміст патріотичного виховання. Визначення об'єкту виховання. З'ясування спільних та відмінних рис патріотичного, громадянського та національного виховання		
2.	Окреслення тенденцій патріотичного виховання на сучасному етапі розвитку шкільної освіти		
3.	Шляхи реалізації: - роль самоврядування; - родинно-сімейне виховання; - музейна педагогіка; - проектна діяльність.		
4.	Підведення підсумків		

- Оголошення теми та мети засідання.
- Актуальність питання:
 1. Сьогодні перед школою і суспільством стоїть проблема розвитку і плекання особистості, свідомого українського громадянина, патріота своєї держави. Проблема стоїть гостро. На це є ряд об'єктивних причин, які викликають тривогу в суспільстві:
 - Втрата духовних цінностей;
 - Вплив інших культур;
 - Відсутність єдності у суспільстві;
 - Пропаганда аморальності взагалі й засобів досягнення матеріального й кар'єрного успіху.
 2. Основні орієнтири виховання учнів 1-12 класів загальноосвітніх навчальних закладів:

Філософія та методологія освіти виконують важливу роль у справі формування свідомості молодого покоління. Та різнобічного та гармонійного розвитку зростаючої особистості треба, щоб освітній процес відбувався не тільки на науковому осмисленні дійсності, а й на духовних, моральних та культурних цінностях українського народу.

Цінності патріотичної свідомості

- Любов до рідного краю, Батьківщини, народу;
- Повага до народних звичаїв, обрядів, традицій;
- Відчуття своєї приналежності до України;
- Усвідомлення спільної долі з долею Батьківщини;
- Знання та володіння українською мовою;
- Прагнення примноження духовного й матеріального багатства українського народу.



Матеріали щодо компетентнісно - орієнтованого підходу

Компетенція -

1. Добра обізнаність із чим-небудь;
2. Коло повноважень якої-небудь організації, установи чи особи.

Компетентність - властивість від компетентний.

Компетентний -

1. який має достатні знання в будь-якій галузі, який із чим-небудь обізнаний, тямущий; який ґрунтується на знанні, кваліфікації;
2. який має певні повноваження, повноправний, повновладний.

Ключові компетентності - це компетентності, що дають можливість особистості ефективно брати участь у багатьох соціальних сферах і які роблять внесок у розвиток суспільства та особистого успіху.

Ключові компетентності учнів

Пізнавальна компетентність: навчальні досягнення, інтелектуальні знання, уміння навчатися та оперувати знаннями.

Особистісна компетентність: розвиток індивідуальних здібностей і талантів; обізнаність у власних сильних та слабких сторонах; здатність до рефлексії; динамічні знання.

Самоосвітня компетентність: здатність до самонавчання; гнучкість застосування знань, умінь, навичок в умовах швидких змін; постійний самоаналіз; самоконтроль за власною діяльністю.

Соціальна компетентність: співпраця, комунікативні навички; розвиток особистісних навичок, саморегуляція.

Компетентне ставлення до власного здоров'я: соматичне здоров'я; клінічне здоров'я; фізичне здоров'я, психічне здоров'я, рівень валеологічних знань.

Полікультурна компетентність: розуміння несхожості людей, повага до мов, релігій, культур тощо.

Комунікативна компетентність: опанування важливого в роботі й суспільному житті усного й писемного спілкування; знання способів взаємодії з людьми та подіями; навички роботи в групі; оволодіння різними соціальними ролями в колективі.

Компетентне ставлення особистості до життя означає:

- потребу в самопізнанні, само розумінні, самореалізації в різних видах творчої діяльності;
- Володіння науковими знаннями про сутність «Я», принципами й методами життєздійснення;
- Усвідомлення, організацію свого життєвого шляху, особистісного розвитку;
- Проблемне бачення свого життя;
- Осмислене розв'язання міжособистісних суперечностей;
- Здатність до об'єктивної оцінки рівнів, сфер і меж поширення своєї життєвої активності;
- Усвідомлену й адекватну оцінку результатів своєї життєдіяльності;
- Високу культуру споживання;
- Відповідальне ставлення до свого життя, здоров'я;
- Культуру фізичного розвитку;
- Філософське, етичне осмислення свого життя.



Педагогічна компетентність - рівень освіченості вчителя, достатній для самостійного конструктивного чи творчого розв'язання завдань навчання та виховання дітей. Це адекватна здатність орієнтуватися в різних сферах життєдіяльності, спроможність забезпечити формування ключових компетентностей учнів.

Основні педагогічні компетентності

- Методологічна;
- Навчальна (дидактична);
- Інформаційна;
- Виховна;
- Мотиваційна;
- Соціальна;
- Самоосвітня;
- Акмеологічна;
- Корекційна;
- Рефлексійна;
- Комунікативна;
- Здорового способу життя;
- Загальнокультурна.

Педагогічна технологія - це комплексний інтегрований процес, що охоплює людей, ідеї засоби й способи організації діяльності для аналізу проблем і планування, забезпечення, оцінювання й керування вирішенням проблем, що стосуються всіх аспектів засвоєння знань.

Особистісно орієнтовані технології

- Технологічний підхід в освіті
- Особисто орієнтована освіта
- Вальдорфська педагогіка
- Технологія саморозвитку
- Технологія організації групової навчальної діяльності школярів
- Технологія розвивального навчання
- Технології формування творчої особистості
- Технологія навчання як дослідження
- Проектна технологія
- Нові інформаційні технології навчання
- Технологія колективного творчого виховання
- Педагогічна технологія «Створення ситуації успіху»



МЕТОДИЧНИЙ ПРАКТИКУМ

Методичний супровід впровадження концепції «Загальнолюдські цінності – головний орієнтир освіти»

Категорія учасників:
Молоді вчителі ЗОШ міста

Есть только одна раса - раса человеческая,
Есть только один язык – язык сердца,
Есть только одна религия – религия любви,
Есть только один Бог – и он вездесущ.
Сатья Саи

Мета заходу:

Представити модель методичного супроводу впровадження концепції «Загальнолюдські цінності – головний орієнтир освіти».
Актуалізувати й розширити арсенал методів та прийомів методичної роботи молодих учителів з виховної роботи.

План проведення методичного практикуму

1. Організаційна частина:
 - привітання;
 - установлення контакту з аудиторією.
2. Прогностична частина:
 - анкетування;
 - прогнозування.
3. Мотиваційна частина:
 - робота за тезами «Основних орієнтирів виховання»;
 - мета заходу;
4. Теоретично-практична:
 - 1). Презентація доповіді заступника голови Донецької облдержадміністрації з питань освіти М. Черенкової
«Загальнолюдські цінності – головний орієнтир освіти».
 - 2). Визначення й розгляд ЗЛЦ. (*мозкова атака*).
 - 3). Розгляд плану особистісного розвитку учня.
(*практична робота*)
 - 4). Розгляд методів для привиття ЗЛЦ.
(*групова робота «Навчаючи інших – учуся сам»*)
Адаптація для конкретного освітнього середовища.
 - 5). Презентація аудіо лекцій Юлії Борисової. (*урок 1*)
5. Підведення підсумків:
 - рефлексія;
 - вироблення рекомендацій.



Сучасному вихованню має бути повною мірою властива випереджувальна роль у демократичному процесі державотворення, воно має стати засобом розвитку духовної культури, зупинення соціальної деградації, стимулом пробудження високих моральних якостей - совісті, патріотизму, людяності, почуття громадянської і власної гідності, творчої ініціативи тощо; засобом самоорганізації, особистісної відповідальності дітей та молоді; запорукою громадянського миру і злагоди в суспільстві.

Сучасний зміст виховання дітей та учнівської молоді в Україні — це науково обґрунтована система загальнокультурних і громадянських цінностей та відповідна сукупність соціально значущих якостей особистості, що характеризують її ставлення до суспільства і держави, інших людей, праці, природи, мистецтва, самої себе.

Першим і найважливішим чинником виховання є сім'я, яка стоїть у центрі глобальних економічних, політичних та культурних змін, які відбуваються у державі і являється тією найменшою клітиною у житті суспільства, його основою, яка через власну культуру, мову, цінності виявляє значний вплив на виховання підростаючого покоління.

Другим важливим чинником є школа, яка сьогодні покликана, в першу чергу, стати осередком виховання, в тому числі, самовизначення і самореалізації кожної особистості. У навчально-виховному процесі головний акцент має переноситись із засвоєння певної кількості знань на виховання особистості з урахуванням її унікальної природи, і вже на цій основі формувати у неї моральні цінності, творчу і само творчу діяльність.

Успішність виховання школярів великою мірою залежить від особистості вчителя, який повинен володіти високими моральними якостями, ґрунтовними знаннями, педагогічними технологіями, здатністю отримувати додаткові знання, необхідні для практичної діяльності.

3 «Основних орієнтирів виховання»

Сучасному вихованню має бути повною мірою властива випереджувальна роль у демократичному процесі державотворення, воно має стати засобом розвитку духовної культури, зупинення соціальної деградації, стимулом пробудження високих моральних якостей - совісті, патріотизму, людяності, почуття громадянської і власної гідності, творчої ініціативи тощо; засобом самоорганізації, особистісної відповідальності дітей та молоді; запорукою громадянського миру і злагоди в суспільстві.



- Сучасний зміст виховання дітей та учнівської молоді в Україні — це науково обґрунтована система загальнокультурних і громадянських цінностей та відповідна сукупність соціально значущих якостей особистості, що характеризують її ставлення до суспільства і держави, інших людей, праці, природи, мистецтва, самої себе.

- Першим і найважливішим чинником виховання є сім'я, яка стоїть у центрі глобальних економічних, політичних та культурних змін, які відбуваються у державі і являється тією найменшою клітиною у житті суспільства, його основою, яка через власну культуру, мову, цінності виявляє значний вплив на виховання підростаючого покоління.

- Другим важливим чинником є школа, яка сьогодні покликана, в першу чергу, стати осередком виховання, в тому числі, самовизначення і самореалізації кожної особистості. У навчально-виховному процесі головний акцент має переноситись із засвоєння певної кількості знань на виховання особистості з урахуванням її унікальної природи, і вже на цій основі формувати у неї моральні цінності, творчу і само творчу діяльність.

- Успішність виховання школярів великою мірою залежить від особистості вчителя, який повинен володіти високими моральними якостями, ґрунтовними знаннями, педагогічними технологіями, здатністю отримувати додаткові знання, необхідні для практичної діяльності.

3 «Основних орієнтирів виховання»



Методичні поради молодому вчителю щодо підготовки до уроку

1. Приступая к изучению темы, внимательно проанализируйте объяснительную записку к программе, определите важнейшие требования к знаниям учащихся, которые они должны получить при изучении темы.
2. Просмотрите изложение этого материала в учебнике, дополнительной литературе.
3. Определите цель урока, его познавательные задачи, идеи, к каким вы подведете учащихся, а также объем умений и навыков, которыми должны овладеть учащиеся. Продумайте аргументы мотивации учебной деятельности учащихся.
4. Проверьте тетради истекшего дня, ознакомьтесь со знаниями, которые получили учащиеся по пройденному материалу. При планировании учтите слабые места. Определите связь с ранее изученным материалом, с жизнью и опытом учащихся. Подберите необходимые наглядные пособия и технические средства обучения.
5. Подберите к уроку материал, который обеспечил бы внутренние связи отдельных частей его, самостоятельность деятельности учащихся, предельное внимание и их высокую познавательную активность на основе выдвигаемых вами проблем на уроке.
6. Правильно распределите во времени все части данного урока, организацию плодотворной деятельности класса и отдельных учащихся с учетом уровня знаний и развития.
7. Подумайте, как получить обратную информацию о протекаемом процессе познавательной деятельности ученика, как организовать контроль и оценку знаний учащихся. Кого, когда и о чем надо спросить.
8. Подберите интересное и посильное для каждого ученика домашнее задание. Не следует давать однообразных по содержанию и больших по объему заданий. Учите детей работать рационально.
9. Запланируйте обязательно итог урока, чтобы показать учащимся, как они выросли в знаниях, умениях и навыках.
10. Посмотрите, наконец, согласуется ли план с поставленной целью. Помните, что урок – это не сумма содержания, подлежащая объяснению, плюс сумма приемов, избранных для доведения этого содержания до учащихся. Урок – это прежде всего учитель и ученик, последовательный процесс их взаимодействия в решении поставленной задачи.



Оцінювання вчителем своєї педагогічної діяльності

1. Знання свого предмета:

- а) ґрунтовне, у межах програми, є інтерес до спеціальної та методичної літератури;
- б) на рівні програми, але є прогалини, припустимі помилки у викладанні й перевірці знань;
- в) глибоке, таке, що перевищує вимоги програми, вільна орієнтація у спеціальній і науково-популярній літературі.

2. Ставлення до предмета:

- а) зацікавлене;
- б) байдуже;
- в) захоплення, є потреба в педагогічній діяльності.

3. Уміння планувати навчальну програму:

- а) тематичне й поурочне планування здійснюється переважно правильно;
- б) часто використовується штамп в плануванні, не завжди враховано особливості класу;
- в) здійснюється робота над системою уроків з тем, розмаїттям форм і методів навчання з урахуванням особливостей класу.

4. Відчуття нового:

- а) позитивне ставлення до нових педагогічних ідей, але їхня реалізація тільки під впливом адміністрації;
- б) скептичне або негативне ставлення, складно залучитися до процесу вирішення нових завдань;
- в) самостійний пошук нових ідей, вирішення нових педагогічних завдань.

5. Знання психолого-педагогічних основ навчання:

- а) достатня орієнтованість в основних сучасних психолого-педагогічних концепціях навчання, але нечасте застосування їх на практиці;
- б) вільна орієнтація в сучасних концепціях, використання їх як основи своєї педагогічної діяльності;
- в) наявність лише загальних уявлень про сучасні концепції навчання.

6. Педагогічний такт:

- а) незважаючи на зовнішній спокій, спостерігаються зриви у взаєминах з учнями;
- б) наявний достатньою мірою, порушення трапляються рідко;
- в) є основою у взаєминах з дітьми, наявні, довіра, вимогливість і справедливість.

7. Індивідуальний підхід до учнів:

- а) переважно забезпечує;
- б) практично не здійснює, додаткові заняття проводить рідко;
- в) систематично вивчає особливості учнів, диференціює обсяг, складність знань, допомагає тим, хто не встигає, контролює учнів різних "рівнів".

8. Розвиток в учнів навичок навчальної праці:

- а) скептичне ставлення до цієї роботи, немає позитивних результатів вирішення цього завдання;
- б) прагне формувати в учнів раціональну організацію навчальної праці;
- в) цілеспрямована і систематична робота в цьому напрямі (розвиток самоконтролю в навчанні, раціонального планування, достатній темп читання, письма, обчислень тощо).

9. Розвиток мислення учнів:

- а) виконує основні рекомендації програм з посилення розвивального навчання, застосовує лише деякі заходи щодо розвитку мислення;
- б) забезпечує ефективне розвивальне навчання, глибоке та всебічне;
- в) формально виконує рекомендації програм, орієнтує учнів лише на запам'ятовування.

10. Розвиток в учнів інтересу до предмета:

- а) переважно працює над розвитком інтересу до предмета;
- б) таку роботу не веде;
- в) використовує спеціальні прийоми (наприклад, показ практичної значущості знань, зацікавлення, індивідуальний підхід до учнів).

11. Уміння оцінити якість знань:

- а) припускається формалізму й необ'єктивності під час оцінювання знань;
- б) дотримується об'єктивності в оцінюванні знань;
- в) ретельне вивчення критеріїв оцінювання, уміле використання їх на праці, об'єктивність.

Педагогические технологии

1.1. Понятие педагогической технологии

Понятие «педагогическая технология» в последнее время получает более широкое распространение в теории обучения.

Педагогическая технология выявляет систему профессионально-значимых умений педагогов, предлагает способ осмысления технологичности педагогической технологии.

Чешский мыслитель, гуманист, педагог Я.А. Коменский (1592-1670гг.) утверждал, что можно и нужно каждого учителя научить пользоваться педагогическим инструментарием. Его выдающийся труд «Великая дидактика» содержит комплекс технологических решений «краткого», «приятного», «основательного» обучения детей. Сюда относятся урок как форма побуждающего примерами общения, правильное распределение времени, приоритетное развитие умственных способностей и т.д.

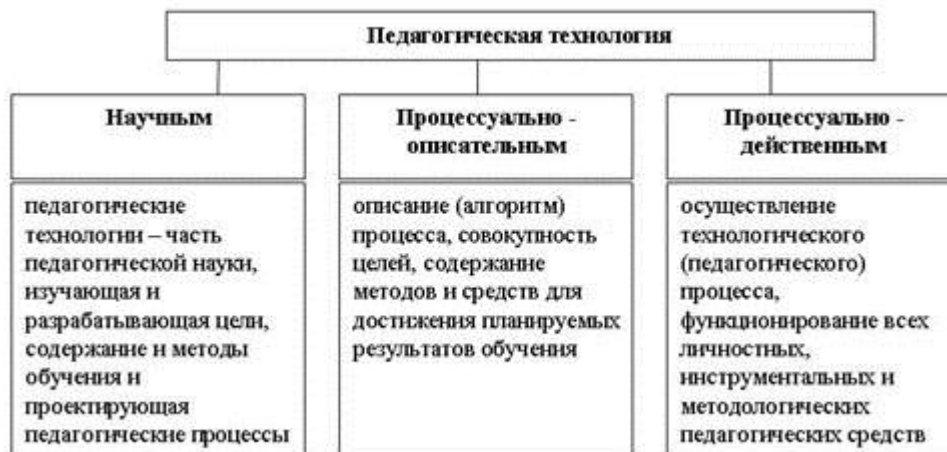
Термин «технология» используется в педагогической литературе и получил множество (более трехсот) формулировок.

Вот несколько примеров определения:

Педагогическая технология	совокупность психолого-педагогических установок, определяющих специальный набор и компоновку форм, методов, способов, приемов обучения, воспитательных средств; она есть организационно-методический инструментарий педагогического процесса (Б.Т. Лихачев).
	это содержательная техника реализации учебного процесса (В.С. Беспалько).
	это описание процесса достижения планируемых результатов обучения (И.П. Волков).
	это продуманная во всех деталях модель совместной педагогической деятельности по проектированию, организации и проведению учебного процесса с безусловным обеспечением комфортных условий для учащихся и учителя (В.Н. Монахов).
	это системное, концептуальное, нормативное объективированное, инвариантное описание деятельности учителя и ученика, направленное на достижение образовательной цели. (Ф.А. Фрадкин).
	предполагает формулировку целей через результаты обучения, выраженные в действиях учащихся, надежно осознаваемых и определяемых. (И.Я. Лернер).
	это системный метод создания, применения и определения всего процесса преподавания и усвоения знаний с учетом технических и человеческих ресурсов и их взаимодействия, ставящий своей задачей оптимизацию форм образования (ЮНЕСКО).

Отсюда педагогическая технология имеет в образовательной системе широкое понятие.

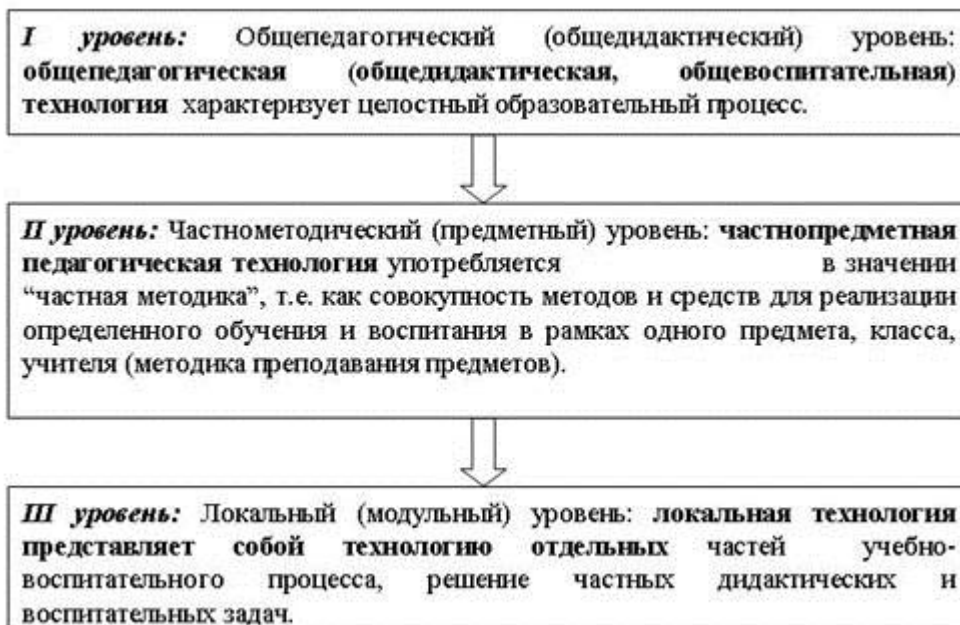
Понятие “педагогическая технология” может быть представлено тремя аспектами:



Таким образом, педагогическая технология функционирует и в качестве науки, и в качестве системы способов, принципов и регулятивов, применяемых в образовательных учреждениях.

Педагогическая технология является содержательным, вбирающим в себя комплекс действий, затрагивающим изменения в содержании образования, в организационных формах, методах и способах педагогического процесса, в управлении и руководстве организацией учебно-воспитательной работы, деятельности учителей и учеников.

Педагогическая технология в учебной практике употребляется на трех иерархически соподчиненных уровнях:



В структуру педагогической технологии входят



Критерии технологичности. Любая педагогическая технология должна удовлетворять некоторым основным методологическим требованиям.

Педагогическая технология определяется как:

- целенаправленное использование объектов, приемов, технических средств обучения, событий и отношений в учебно-воспитательном процессе;
- целенаправленное структурирование и представление педагогической информации и системы организации коммуникаций в педагогическом процессе;
- система управления познавательной деятельности учащихся;
- конструирование средств и методов педагогического процесса для решения определенных задач;
- планирование процесса обучения и воспитания;
- комплексный интегративный процесс, включающий системное соединение идей, способов организации деятельности людей, ресурсов для достижения целей образования;
- технология проектирования педагогических систем;
- методология планирования, реализации и оценивания образовательных процессов.

Концептуальность. Каждой педагогической технологии должна быть присуща опора на определенную научную концепцию, включающую философское, психологическое, дидактическое и социально-педагогическое обоснование достижения образовательных целей.

Системность. Педагогическая технология должна обладать всеми признаками системы: логикой процесса, взаимосвязью всех его частей, целостностью.

Управляемость предполагает возможность диагностического целеполагания, планирования, проектирования процесса обучения, поэтапной диагностики, варьирования средствами и методами с целью коррекции результатов.



Эффективность. Современные педагогические технологии существуют в конкурентных условиях и должны быть эффективными по результатам и оптимальными по затратам, гарантировать достижение определенного стандарта обучения.

Воспроизводимость подразумевает возможность применения педагогической технологии в других однотипных образовательных учреждениях, другими субъектами.

1.2. Научные основы педагогической технологии

Любая общепедагогическая образовательная технология основывается на определенном (осознанном или неосознанном) философском фундаменте. Философские положения выступают как наиболее общие регулятивы, входящие в состав методологического обеспечения педагогической технологии.

Однако труднее обнаружить философскую основу в методах и средствах обучения. Одни и те же методы могут применяться в технологиях, совершенно противоположных по идеологии. Поэтому одна и та же технология может быть гибкой, приспособляющейся к той или другой философской основе.

Выделим лишь несколько альтернативных философских основ:

- материализм и идеализм,
- диалектика и метафизика,
- сциентизм и природосообразность,
- гуманизм и антигуманизм,
- антропософия и теософия,
- прагматизм и экзистенциализм.

Факторы психического развития и технология

В зависимости от **основного, ведущего фактора** развития, на который опирается технология, можно выделить:

- биогенные технологии, предполагающие, что развитие психики определяется биологическим наследственным (генетическим) кодом; внешняя среда лишь реализует наследственными данные;
- социогенные, представляющие личность как “tabula rasa”, на которой записывается социальный опыт человека, результаты обучения;
- психогенные, результат развития, в которых определяется, главным образом, самим человеком, его предшествующим опытом, психологическими процессами самосовершенствования;
- идеалистические, предполагающие нематериальное происхождение личности и ее качеств.

Педагогические технологии обеспечивают

Педагогические технологии				
овладение учащимися современными методами и средствами развития творческого воображения, преодоления инерции мышления	овладение учащимися новыми проблемно-алгоритмическими формами представления учебного материала	создание педагогических условий, обеспечивающих творческую образовательную среду в учебном заведении	приобретение опыта решения реальных творческих технических задач	обеспечение управления процессом познавательной поисковой деятельности

Резюме

Таким образом, педагогическую технологию отмечает два принципиальных момента:

- 1) Технология – это гарантированность конечного результата;
- 2) Технология – это проект будущего учебного процесса.

Второй вывод: педагогическая технология – это набор технологических процедур, обеспечивающих профессиональную деятельность педагога и гарантированность конечного планируемого результата.

Преимущества педагогической технологии:

1. Основой технологии служит четкое определение конечной цели. В технологии цель рассматривается как центральный компонент.
2. Технология, в которой цель определена точно, позволяет разработать методы контроля и ее достижения.
3. Технология позволяет переходить к педагогическим экспериментам в поиске приемлемого варианта.
4. В отличие от поурочных разработок технология предполагает проект учебного процесса. Проектирование учебной деятельности ведет к стабильности успехов учащихся.

**ДОДАТОК 3**
Скринька психолога**Банк андрагогічних діагностик****Анкета «Самоаналіз професійної зрілості та майстерності»**

Оцініть себе за такими нормами:

1 бал – мені необхідна допомога,

2 бали – мої вміння потребують удосконалення,

3 бали – добре орієнтуюсь у питанні,

4 бали – на високому рівні обізнаний у даному питанні.

<i>Професійні компетенції педагога</i>	<i>Само- оцінка</i>
1. Володіння методами мотивації та стимулювання діяльності учнів.	
2. Володіння прогресивними педагогічними технологіями.	
3. Володіння технологією особистісно орієнтованого навчання.	
4. Володіння інтерактивними технологіями навчання.	
5. Впровадження нестандартних форм проведення уроку.	
6. Володіння прийомами розвитку самостійності школярів.	
7. Формування в учнів творчого ставлення до навчання.	
8. Індивідуальна робота з обдарованими та здібними учнями.	
9. Володіння прийомами розвитку самостійних умінь учнів.	
10. Робота з формування навичок самоконтролю, самоперевірки.	
11. Формування в учнів умінь управління власною діяльністю на уроці.	
12. Здійснення діагностики результатів навчання, розвитку дітей.	
13. Володіння методикою корекційної роботи з учнями.	
14. Організація позаурочної роботи з учнями по предмету.	



Тест для перевірки знань учителів з педагогіки

1. Принципы обучения - это
 - А. приемы работы по организации процесса обучения.
 - Б. тезисы теории и практики обучения и образования, отражающие ключевые моменты в раскрытии процессов, явлений, событий.
 - В. основные положения теории обучения
 - Г. средства народной педагогики и современного педагогического процесса.
2. Педагогический процесс
 - А. линейчат.
 - Б. целостен.
 - В. эзотеричен.
 - Г. асоциален.
3. Задачи обучения:
 - А. воспитательные, образовательные и развивающие.
 - Б. коррекционные, организационные и общедидактические.
 - В. организационно-методические и гносеолого-смысловые. Г. внутренние и внешние.
4. Обучение должно носить..... характер.
 - А. творческий, личностный
 - Б. циклопоточный
 - В. индивидуальный
 - Г. Полисубъектный
5. Образование - это
 - А. результат процесса воспитания.
 - Б. результат процессов социализации и адаптации.
 - В. механизм социокультурной среды по приобщению к общечеловеческим ценностям.
 - Г. результат получения системы знаний, умений, навыков и рациональных способов умственных действий.
6. К современным моделям организации обучения относят
 - А. только модели форм организации обучения.
 - Б. модели систем принципов, систем методов, форм, видов организации обучения.
 - В. модели форм и методов организации обучения.
 - Г. модели видов и форм организации обучения.
7. Принципы обучения впервые сформулировал
 - А. Песталоцци И.Г.
 - Б. Коменский Я.А.
 - В. Монтень М.
 - Г. Ушинский К.Д.
8. Дидактика - это
 - А. наука об обучении и образовании, их целях, содержании, методах, средствах, организации, достигаемых результатах.
 - Б. искусство, «детоводческое мастерство».
 - В. упорядоченная деятельность педагога по реализации цели обучения.
 - Г. система приобретенных в процессе обучения ЗУН и способов мышления.
9. Обучение - это
 - А. упорядочение дидактического процесса по определенным критериям, придание ему необходимой формы с целью наилучшей реализации поставленной цели.
 - Б. наука о получении образования,
 - В. упорядоченное взаимодействие педагога с учащимися, направленное на достижение поставленной цели.
 - Г. категория философии, психологии и педагогики.
10. Форма организации обучения - это
 - А. То, как организуется процесс обучения,
 - Б. То, где организуется процесс обучения.
 - В. то, зачем организуется процесс обучения.
 - Г. то, для кого организуется процесс обучения.



11. Продолжительность стандартного урока
А. 40-45 мин.
Б. 30 мин.
В. 90 минут.
Г. 60 минут.
12. Преподавание и учение - это
А. категории обучения.
Б. методы обучения.
В. формы обучения.
Г. средства обучения.
13. Педагогические технологии подразделяются на:
А. общепредметные, предметные и модульные.
Б. общепредметные, предметные, модульные и частнометодические.
В. общепредметные и предметные.
Г. предметные и модульные.
14. Образование - это
А. путь достижения цели и задач обучения.
Б. система приобретенных в процессе обучения ЗУН и способов мышления.
В. то, к чему приходит процесс обучения, конечные следствия учебного процесса.
Г. упорядоченное взаимодействие педагога с учащимися, направленное на достижение поставленной цели.
15. Цель обучения дробится на составляющие - задачи, которые подразделяются на:
А. воспитательные, образовательные и развивающие.
Б. коррекционные, организационные и общедидактические.
В. организационно-методические и гносеолого-смысловые.
Г. внутренние и внешние.
16. Какой из уроков не является уроком контроля знаний умений и навыков?
А. компьютерный,
Б. суггестивный.
В. сочинение
Г. лабораторная работа
17. Средства обучения могут быть:
А. материальные (технические, информационные...), идеальные
Б. идеальные и реальные.
В. материальные и идеологические.
Г. технические и эстетические.
18. Педагогическая технология – это
А. набор операций по конструированию, формированию и контролю знаний, умений, навыков и отношений в соответствии с поставленными целями.
Б. инструментарий достижения цели обучения.
В. совокупность положений, раскрывающих содержание какой-либо теории, концепции или категории в системе науки.
Г. устойчивость результатов, полученных при повторном контроле, а также близких результатов при его проведении разными преподавателями.
19. Методы обучения - это
А. способы совместной деятельности учителя и учащихся, направленные на решения задач обучения.
Б. монологическая форма изложения, призвана ретранслировать систему социального опыта.
В. средство самообучения и взаимообучения.
Г. пути познания объективной реальности в условиях многоаспектного рассмотрения гносеологических механизмов и познавательной активности учащихся.
20. Педагогические технологии по ведущему фактору развития подразделяются на:
А. биогенные и социогенные.
Б. биогенные, социогенные, психогенные.
В. суггестивные, нейролингвистические
Г. светские и религиозные.

Опитувальник «Чинники професійного зростання»

Позначте навпроти того пункту, який відображає вплив на Вас відповідного фактору.

Негативні:

- небажання, невміння, неготовність учителя відмовитися від форм чи методів навчально-виховної діяльності, що стали непродуктивними за певних педагогічних обставин;
- низький професійний рівень учителя, недостатні знання з педагогіки, психології, методики предмета, слабка поінформованість про інноваційні технології, форми й методи роботи;
- відсутність чи недостатній розвиток дослідницьких умінь;
- психофізіологічні особливості особистості, зокрема низький енергетичний рівень, недостатня фізична активність, працездатність нервової системи тощо;
- нерозвиненість мотиваційно-креативних якостей, зокрема мотивів, потреб, інтересів, потягу до творчості, необхідних для професійно-педагогічної діяльності;
- втрата віри в можливість свого особистісного зростання, розчарування через невдачі, що траплялися раніше;
- індивідуально-типологічні властивості, тип темпераменту, емоційний фон;
- відсутність установки на підвищення професійного рівня, педагогічну творчість;
- нестабільність і періодичність підвищення кваліфікації;
- стан здоров'я, відсутність соціально-психологічної підтримки, зокрема членами родини, складні життєві обставини;
- стихійне, неусвідомлене професійне самовдосконалення вчителя; власна інерція, байдужість;
- брак часу.
- авторитарний, ліберальний стиль керівництва в навчальному закладі, де працює вчитель-словесник;
- відсутність обґрунтованої стратегії розвитку школи;
- відсутність наставників, лідерів, новаторів у навчальному закладі;
- атмосфера пасивності, апатії, байдужості в учительському і учнівському колективах, розбіжності, конфлікти в колективі;
- відсутність системи морального і матеріального стимулювання новаторських пошуків з боку адміністрації навчального закладу («Як платять, так і працюю!»);
- акцент на нормативно-регламентованому компоненті методичної діяльності, ігнорування інноваційного, творчого;
- відсутність методичної підтримки з боку керівництва;
- недостатня інформація про педагогічну діяльність, ролі, напрямки діяльності тощо;
- відсутність курсів перепідготовки з певних питань, наприклад, інноваційних педагогічних технологій;
- низький соціальний статус педагогічної професії.

Позитивні:

- позитивний духовно-моральний імідж навчального закладу: сприятливі, інноваційно-творчі умови роботи;
- акцент на інноваційному, творчо-пошуковому компоненті методичної діяльності;
- особистісно зорієнтована методична підтримка діяльності вчителя з боку адміністрації;
- довіра, можливість експериментувати, виявляти ініціативу, творчість;
- налагоджена система методичної підтримки вчителя;
- любов до професії, дітей;
- потреба в самовдосконаленні, зокрема самореалізації, самоствердженні й самовияві;
- можливість отримати визнання в колективі;
- систематична самоосвітня діяльність протягом курсового й міжкурсного періоду;
- навчання на курсах підвищення кваліфікації;
- участь у проектах, конкурсах, фестивалях, конференціях, семінарах, педагогічних майстернях, у роботі методичних об'єднань, творчих груп тощо;
- приклад і вплив учительського середовища, зокрема колег, адміністрації;
- об'єктивна оцінка праці, об'єктивний контроль, атестація;
- робота кафедри, методоб'єднання, усього вчительського колективу в напрямку генеральної ідеї;
- моральне й матеріальне стимулювання.

**Тренінг «Дослідження власної особистості»****Завдання:**

- знайомство учасників із тренером і один з одним, тренера з групою;
- опанування ігрового стилю спілкування;
- прийняття правил роботи групи;
- запуск процесу самопізнання.

Вправа 1. «Знайомство»

Етап 1. Кожен учасник тренінгу називає своє ім'я, процедура знайомства відбувається по колу. Потім кожному учасникові по черзі пропонують назвати імена учасників.

Етап 2. Кожен учасник розповідає про себе, свої професійні проблеми. Звичайно першим починає сам тренер. Час, відведений кожному учасникові, може бути обмежено, скажімо, 1—5 хвилин.

Етап 3. Учасникам групи дають завдання — розділити аркуш паперу на дві частини. У лівій частині написати фразу: «У моїй роботі мені подобається...» — і продовжити її. У правій частині: «У моїй роботі мені особливо важко й неприємно...» — і також продовжити її. Ці аркуші всі члени групи або зачитують усій групі, або прикріплюють на себе. І потім протягом 10 хвилин учасники групи ходять і читають те, що написано в інших, знаходять тих, чий проблеми вважають близькими до своїх.

Етап 4. На аркуші паперу кожен учасник пише своє ім'я, потім 10 разів відповідає на запитання: «Хто я такий?» Потім учасники прикріплюють аркуш на груди і протягом 10 хвилин ходять і читають записи інших.

Етап 5. На аркуші паперу учасники дають 10 відповідей на запитання: «Як, на Вашу думку, відгукнулися б про Вас Ваші батько і мати?»

Етап 6. На аркуші паперу учасники дають 10 відповідей на запитання: «Як, на Вашу думку, відгукнулися б про Вас Ваші друзі?»

Етап 7. На аркуші паперу учасники дають 10 відповідей на запитання: «Як, на Вашу думку, відгукнулися б про Вас Ваші колеги?»

Етап 8. На аркуші паперу учасники дають 10 відповідей на запитання: «Як, на Вашу думку, відгукнулися б про Вас Ваші учні?»

Етап 9. Перед учасниками ставиться завдання: «Порівняти відповіді, отримані на етапах 4—8. У чому їхня подібність, у чому відмінність?»

Етап 10. Якщо є відмінність, то як Ви їх поясните самі собі? Як би Ви пояснили ці відмінності своїм колегам по школі, учасникам групи?

Завершується вправа «Знайомство» відповіддю на запитання тренера (див. Структура заняття, пункт 3).

Вправа 2. «Моя мета»

Мета вправи: визначити мету, потреби, інтереси учасників тренінгу, здійснення яких вони пов'язують із тренінгом.

Інструкція. На окремих аркушах (своє ім'я вказувати не обов'язково) учасники пишуть фразу: «Цей тренінг матиме сенс, якщо...» — і продовжують її самостійно. Тренер збирає заповнені аркуші, а потім складає узагальнений перелік цілей участі вчителів у цьому тренінгу. Потім цей запис знадобиться для проведення останнього заняття.

Вправа 3

Спробуйте відповісти на запитання:

- Що Ви робите з того, що Вам не хотілося б робити?
- Що Ви не робите з того, що Ви хотіли б робити?
- Назвати три речі, які Вам хотілося б робити частіше.
- Назвати три речі з тих, що їх Ви звичайно робите, які б Вам категорично не хотілося робити.
- Поясніть, чому Ви не робите в) і робите все-таки г). Відповіді обговорюються в колі.

Вправа 4. «Мої учні в моєму житті»

Учасники пишуть невеликі твори про те, яке місце в їхньому житті займають учні, який образ звичайно супроводжує думки про певних учнів. Потім організовується обговорення творів.

Вправа 5. «Правила роботи в групі»

Мета вправи: виробити групою неформальні правила спільної роботи.

Інструкція. Тренер поділяє групу на 2 або 3 підгрупи. Кожній підгрупі дається завдання виробити правила роботи, що будуть сприяти найкращому саморозкриттю кожного учасника. Для запису можна використовувати аркуш ватману, розділений на частини за кількістю підгруп. Час роботи — 10 хвилин. Потім зачитуються правила роботи, пропонувані кожною підгрупою, підкреслюються загальні положення і складається загальний список — своєрідний кодекс, що його з цього моменту зобов'язані дотримуватися всі учасники групи. Обговорення підсумків заняття.



Тестові питання
«Інноваційна діяльність як ефективна форма розвитку професійної компетентності педагогів»

1. Що належить до масштабних освітніх інновацій?
 - А. Активні та інтерактивні методи навчання;
 - Б. Комп'ютерні та телекомунікаційні засоби навчання;
 - В. Стратегія формування національної свідомості учнів.
2. Об'єктом педагогічної інноватики є:
 - А. Процес виникнення, розвитку й освоєння інновацій в освіті;
 - Б. Система відносин, що виникають в інноваційній освітній діяльності;
 - В. Комплекс прийнятих заходів по забезпеченню інноваційного процесу на тім або іншому рівні освіти.
3. У яких документах окреслено стратегічні орієнтири реформування освіти України?
 - А. Конституції України та Законі України «Про освіту»;
 - Б. Законі України «Про загальну середню освіту» та Положенні про здійснення інноваційної освітньої діяльності;
 - В. Національній доктрині та Концепції розвитку загальної середньої освіти, вищої школи.
4. Які нововведення належать до педагогічних інновацій?
 - А. У галузі розробки сучасних матеріально-технічних пристроїв для закладів і установ освіти;
 - Б. У навчальному й виховному процесах;
 - В. У правовому та економічному забезпеченні системи освіти.
5. Яка із цих груп педагогічних технологій не належить до інноваційних?
 - А. Технологія посньювально-ілюстративного навчання;
 - Б. Особистісно орієнтовані технології;
 - В. Технології розвиваючого навчання.
6. Знання, уміння і досвід цілеспрямованої підготовки комплексного упровадження і всебічного освоєння нового у різних галузях людської життєдіяльності при збереженні в інноваційній системі динамічної єдності старого, сучасного і нового називається:
 - А. Інноваційним досвідом;
 - Б. Особистою інноваційною культурою;
 - В. Інноваційною парадигмою.
7. Скільки ключових уроків для вдосконалення і реформування системи освіти формулює Майкл Фуллан в «Сила змін – вимірювання глибин освітніх реформ»?
 - А. 6
 - Б. 8
 - В. 10
8. Що має пріоритет при виборі між ізоляцією та колективним мисленням?
 - А. Індивідуалізм;
 - Б. Колективізм;
 - В. Індивідуалізм та колективізм повинні мати однакову силу.
9. Чому централізація в освіті є помилковою?
 - А. Через над контроль;
 - Б. Через хаос;
 - В. Через відсутність координації.
10. Кому належить вектор розвитку загальної середньої освіти, що полягає у переході від зовнішнього управління до школобазованого менеджменту?
 - А. Віктору Громовому;
 - Б. Володимиру Звinyaцьковському;
 - В. Олегу Гірному



Самоосвітня картка

Період _____

Прізвище, ім'я, по батькові

Предмет(и) _____ Класи _____

Стаж, категорія, звання

Особисті

досягнення _____

Розроблені науково-методичні матеріали,

проекти. _____

Публікації _____

Науково-методична проблема

Аспекти діяльності, що потребують удосконалення

Завдання, що ставляться перед учителем

Найближчі _____

Перспективні

Мета самовдосконалення

Рекомендації

**Диагностика профессиональной компетентности учителя****Анкета для изучения спроса и потребностей учителей**

Цель: определить уровень теоретических и практических знаний и умений учителя, необходимых в педагогической деятельности

ФИО учителя _____

№ п/п	Теоретические знания и профессиональные умения учителя (показатели оценки знаний и умений учителя)	Владею	Владею частично	Не владею
1.	Знание предмета учителем (ориентация в целях и задачах науки; оперирование научной терминологией; ориентация в отборе содержания обучения на основе научных данных, фактов, понятий, законов; владение содержанием современных достижений науки и практики; представление о роли и месте использования этих знаний в обучении)			
2.	Владение методикой преподавания (понимание целей и задач обучения учащихся по предмету; ориентация в учебных планах и программах преподавания предмета; ориентация в разнообразии и целевой направленности различных методов и приемов обучения учащихся; ориентация в новых методах и приемах обучения; ориентация в новых формах организации обучения)			
3.	Знание психологических особенностей учащихся (ориентация в психологических особенностях школьников и необходимости их учета при отборе содержания, форм и методов обучения; понимание роли психодиагностики в развитии учащихся; ориентация в диагностических методах оценки развития различных сторон психики школьников)			
4.	Знание теоретических основ педагогики (понимание целей и задач педагогических взаимодействий со школьниками в процессе их обучения, воспитания и развития; ориентация в методах педагогической диагностики уровня обученности учащихся; характеристика уроков разного типа; ориентация в классификации методов обучения и характеристика каждого из них)			
5.	Знание педагогических технологий (понимание необходимости управления учебно-познавательной деятельностью учащихся и места учителя в этом процессе; владение приемами планирования и организации личного труда школьников; ориентация в содержании контрольно-аналитической деятельности учителя в процессе обучения учащихся)			
6.	Умение пользоваться методами исследовательской работы (изучение научной, методической литературы, нормативной и школьной документации; наблюдение; социологический метод исследования; метод педагогического эксперимента)			
7.	Умение обобщать собственный опыт			
8.	Владение методами и приемами самообразования			

**Обработка результатов анкетирования**

В ходе исследования было опрошено ____ учителей школы, которым предлагалось оценить свои теоретические знания и практические умения по трехбалльной системе. Далее изучается каждый вопрос анкеты, например, «Владение методами и приемами самообразования». Составляется таблица.

№ вопроса	Владею		Владею частично		Не владею	
	10 учителей	50%	8 учителей	40%	2 учителей	10%
1	10 учителей	50%	8 учителей	40%	2 учителей	10%
2	.	.	.	.	.	.
3	.	.	.	.	.	.
4	.	.	.	.	.	.
5	.	.	.	.	.	.
6	.	.	.	.	.	.
7	.	.	.	.	.	.
8	.	.	.	.	.	.

На основе полученных данных формируются проблемные группы учителей с целью повышения их профессиональной компетентности по проблемным вопросам.

- **Анкета**

(розташувати у порядку значущості)

Я обрав (ла) професію педагога тому, що...

- Мені хочеться бути відомою людиною;
- Хочу користуватися повагою своїх батьків, інших людей;
- Ціную визнання оточуючих;
- Хочу «вибитися в люди»;
- Мені подобається бути у центрі уваги;
- Мені подобається спілкуватися з людьми;
- Ця професія дозволяє мати високий соціальний статус;

- **Анкета**

1. Найбільше задоволення я отримую від:

- Заохочення, високої оцінки моєї роботи;
- Усвідомлення того, що роботу виконую добре;
- Усвідомлення того, що мене оточують люди, що ставляться до мене з повагою, розумінням тощо.

2. Найкращим педагогом є той, хто:

- Виявляє інтерес до учнів й до кожного має індивідуальний підхід;
- Захоплений своїм предметом, здатний зацікавити ним учнів;
- Створює у колективі доброзичливу атмосферу, за якої ніхто не боїться висловлювати свою точку зору;
- Уміє налагодити дисципліну, уміє «спитати» з учнів задане домашнє завдання.

3. Гірше за все, коли педагог:

- Не ховає, що деякі учні йому несимпатичні, насміхається з них, уїдливо жартує;
- Викликає суперництво в колективі;
- Недостатньо добре знає предмет, що викладає, або не може викликати в учнів інтерес до нього.

**ДОДАТОК 4**
Скринька наставника**Від Платона до Коменського****Моли́тва воспи́тателя**

Я не возношу Тебе длинных молитв, о Господи. Не посылаю бесчисленных вздохов. Не бью низкие поклоны. Не приношу богатые жертвы во славу Твою и хвалу. Не стремлюсь вкрасься к Тебе, Владыка, в милость. Не прошу почестей. Нет у моих мыслей крыльев, которые вознесли бы песнь мою в небеса.

Слова мои не красочны и не благовонны - не цветисты.

Устал я, измучен.

Глаза мои потускнели, спина согнулась под грузом забот. И все-таки обращаюсь к Тебе, Господи, с сердечной просьбой. Ибо есть у меня драгоценность, которую не хочу доверить брату – человеку. Боюсь – не поймет, не проникнется, пренебрежет, высмеет.

Всегда перед Тобой я – смиреннейший из смиренных, но в этой просьбе моей буду неуступчив.

Всегда говорю с тобой тишайшим шепотом, но эту просьбу мою выскажу непреклонно.

Повелительный взор свой устремляю в высь небесную. Распрямляю спину и требую – ибо не для себя требую.

Ниспошли детям счастливую долю, помоги, благослови их усилия.

Не легким путем их направи, но прекрасным.

А в залог этой просьбы прими мое единственное сокровище: печаль.

Печаль и труд.

Януш Корчак



До 90-річчя Василя Сухомлинського – видатного педагога і великого Добротворця

Поняття особистісно орієнтований підхід у працях

В.О. Сухомлинського відсутнє. Не формувалися ним ні принципи, ні методи особистісно орієнтованого підходу. Проте більшість його праць тією чи іншою мірою присвячена питанням особистісного, індивідуального підходу до учнів і по суті вирішує проблеми його розбудови.

Основні положення у системі поглядів В.О. Сухомлинського на сутність навчально-виховного процесу

- про неповторність кожної дитини;
- про відсутність нездібних дітей;
- про індивідуалізацію навчально-виховного процесу;
- про врахування індивідуальних особливостей учнів;
- про визнання кожного учня особистістю;
- про отримання позитивних почуттів від навчання;
- про навчання через подолання труднощів;
- про дослідницький підхід до предмету вивчення;
- про людяність, чуйність і тактовність по відношенню до учнів;
- про оцінку як інструмент виховання;
- про залежність розвитку особистості дитини від особистості вчителя;

Новаторські здобутки В.О. Сухомлинського

- школа радості; Свято Матері;
- школа під блакитним небом; Батьківська школа;
- уроки мислення серед природи;
- бесіди з людинознавства;
- упорядкування „Золотої хрестоматії дитинства”;
- літературні мініатюри для дитячого читання тощо.

**Игра-разминка «Австралийский дождь»**

Цель: обеспечить психологическую разгрузку участников.

Время проведения: 5 мин.

Ход упражнения

Участники встают в круг. Инструкция: Знаете ли вы что такое австралийский дождь? Нет? Тогда давайте вместе послушаем, какой он. Сейчас по кругу цепочкой вы будете передавать мои движения. Как только они вернутся ко мне, я передам следующие. Следите внимательно!

- В Австралии поднялся ветер. (Ведущий трет ладони).
- Начинает капать дождь. (Классные пальцами).
- Дождь усиливается. (Поочередные хлопки ладонями по груди).
- Начинается настоящий ливень. (Хлопки по бедрам).
- А вот и град – настоящая буря. (Топот ногами).
- Но что это? Буря стихает. (Хлопки по бедрам).
- Дождь утихает. (Хлопки ладонями по груди).
- Редкие капли падают на землю. (Классные пальцами).
- Тихий шелест ветра. (Потирание ладоней).
- Солнце! (Руки вверх).

Критерии**ценивания уроков или внеклассных мероприятий**

№	Критерии оценивания урока (мероприятия)	Очень хорошо	Хорошо	Достаточно	Недостаточно
1.	Организация урока (мероприятия): - организационная четкость урока; - распределение времени;				
2.	Личные качества учителя: - морально-психологическая совместимость учителя и уч-ся; - степень заинтересованности в работе; - степень доброжелательности; - степень чуткости к учащимся; - педагогическая культура; - знание предмета; - такт;- речь;- внешний вид;				
3.	Эффективность обучения: - мотивация учебной деятельности; - степень реализации принципов обучения: Научности Доступности ▪ Прочности ▪ Осознанности знаний ▪ Проблемности ▪ Связи с жизнью - степень достижения целей; - формирование КЖК; - единство обучения, развития и восп-я; - эффективность контроля знаний уч-ся; - домашнее задание;				
4.	Эффективность воспитательной деятельности учителя: - нравственная направленность; - гражданское воспитание;				
5.	Эффективность деятельности учащихся: - работоспособность учащихся; - интерес к предмету; - активность;- самостоятельность; - навыки и умения; - КЖК;- Уровень культуры, дисциплины; - внешний вид ;				
6.	Эффективность использование ТСО, наглядных и учебных пособий				



МЕТОДИЧЕСКИЕ СОВЕТЫ

учителю по подготовке к уроку

1. Приступая к изучению темы, внимательно проанализируйте объяснительную записку к программе, определите важнейшие требования к знаниям учащихся, которые они должны получить при изучении темы.
2. Просмотрите изложение этого материала в учебнике, дополнительной литературе.
3. Определите цель урока, его познавательные задачи, идеи, к каким вы подведете учащихся, а также объем умений и навыков, которыми должны овладеть учащиеся. Продумайте аргументы мотивации учебной деятельности учащихся.
4. Проверьте тетради истекшего дня, ознакомьтесь со знаниями, которые получили учащиеся по пройденному материалу. При планировании учтите слабые места. Определите связь с ранее изученным материалом, с жизнью и опытом учащихся. Подберите необходимые наглядные пособия и технические средства обучения.
5. Подберите к уроку материал, который обеспечил бы внутренние связи отдельных частей его, самостоятельность деятельности учащихся, предельное внимание и их высокую познавательную активность на основе выдвигаемых вами проблем на уроке.
6. Правильно распределите во времени все части данного урока, организацию плодотворной деятельности класса и отдельных учащихся с учетом уровня знаний и развития.
7. Подумайте, как получить обратную информацию о протекаемом процессе познавательной деятельности ученика, как организовать контроль и оценку знаний учащихся. Кого, когда и о чем надо спросить.
8. Подберите интересное и посильное для каждого ученика домашнее задание. Не следует давать однообразных по содержанию и больших по объему заданий. Учите детей работать рационально.
9. Запланируйте обязательно итог урока, чтобы показать учащимся, как они выросли в знаниях, умениях и навыках.
10. Посмотрите, наконец, согласуется ли план с поставленной целью. Помните, что урок – это не сумма содержания, подлежащая объяснению, плюс сумма приемов, избранных для доведения этого содержания до учащихся. Урок – это прежде всего учитель и ученик, последовательный процесс их взаимодействия в решении поставленной задачи.



Мотивація навчання

Мотивація навчання – використання в навчанні системи мотивів, різних способів стимулювання та спонування з метою спрямування й залучення учнів до активного навчального пізнання.

Корисні поради щодо стимуляції навчання

1. Спирайтеся на бажання дитини. Важливо не те, чого бажаємо ми самі, а й те, чого хоче учень. Він не винний у своїх бажаннях. Завдання педагога – змінити напрямок його прагнень, якщо вони не збігаються з педагогічними цілями.
2. Використовуйте ідентифікацію. Примушуйте своїх учнів чогось палко забажати. Головне - щоб бажання виникли, а ви б змогли їх використати.
3. Враховуйте інтереси й нахили дітей. Говоріть про те, що цікавить ваших учнів, точніше, з цього починайте. Намагайтеся обернути «побічні» інтереси дитини на свою користь. У важких випадках ідіть від яскравої форми до змісту, від емоцій до логіки.
4. Використовуйте наміри. Пам'ятайте: намір виникає на основі потреби. Знаходьте можливість допомогти учням у здійсненні їх намірів.
5. Заохочуйте бажання досягти визнання. Багато дітей вчать не тільки заради знань, а й заради престижу. Не слід нехтувати цим бажанням.
6. Визнавайте чесноти, схвалюйте успіхи, давайте дитині шанси. Пам'ятайте, що завжди краще хвалити, ніж критикувати. Авансуйте найменші позитивні зрушення. Безпрограшний стимул – «Я вірю, що ти зможеш!».
7. Зробіть діяльність привабливою. Використовуйте зовнішньо привабливі й цікаві форми роботи, оформлення результатів, кінцевої оцінки діяльності.
8. Іноді просто говоріть «Треба». Але цьому заклику завжди надавайте особистісної спрямованості – «Це потрібно зробити! Ти ж вольова людина!» Використовуйте ситуацію: різні життєві ситуації, що виникли випадково, потрібно помітити й миттєво використати як стимул.



Орієнтована схема самоаналізу уроку

1. Охарактеризувати клас
2. Назвати тему уроку. Вказати її місце в загальній системі інших уроків і тем.
3. Чи відповідає урок вимогам програми?
4. Визначити рівень складності досліджуваної теми та її труднощі для даного класу.
5. Назвати триєдину мету уроку, зіставляючи її з кінцевим результатом, отриманим у ході проведення уроку (навести аргументи).
6. Висловити свою думку про тип уроку і його відповідність дидактичній меті.
7. Назвати етапи уроку та показати, яким чином було вирішено дидактичне завдання на кожному з них.
8. Коротко охарактеризувати використані на уроці мети навчання, їх відповідність досліджуваному матеріалу і способам організації діяльності учнів, зіставивши їх з отриманими результатами.
9. Як здійснювались міжпредметні та внутрішньопредметні зв'язки?
10. Об'єктивність оцінювання роботи учня.
11. Обсяг і складність домашнього завдання.
12. Визначити найкращі та невдалі місця на уроці.
13. Зробити загальний висновок і поставити оцінку.

Пам'ятка для наставника

1. Разом із учителем-початківцем глибоко проаналізуйте навчальні програми і пояснювальні записки.
2. Допоможіть скласти тематичний план, зверніть увагу на підбір матеріалу.
3. Надайте допомогу у підготовці до уроку, а особливо - підготовці перших уроків, першої зустрічі з учнями.
4. Відвідуйте уроки молодого вчителя з подальшим аналізом.
5. Надавайте допомогу в підборі методичної літератури для самоосвіти.
6. Діліться досвідом.
7. Надавайте допомогу своєчасно, терпляче, наполегливо. Ніколи не забувайте відзначити позитивне в роботі молодого вчителя.
8. Вчить не копіювати, а виробляти власний педагогічний стиль.



Пам'ятка молодому вчителю

1. Добре знай фізичні можливості кожного учня. Без здоров'я дитини неможливе її подальше виховання та навчання.
2. Вступаючи в контакт з дітьми, не варто будувати стосунки з ними за принципом "згори вниз". Навіть малюк у взаєминах із дорослими прагне відстоювати свою незалежність. Покарання можливе лише в тому випадку, коли без цього не можна обійтися.
3. Частіше усміхайтесь. Твоя усмішка при вході до класу свідчить про те, що зустріч з дітьми тобі приємна.
4. Плануючи свої перші уроки, подумай:
 - як повинні поводитися учні на уроці, які звички культурної поведінки потрібно виховувати. Виробляй у вихованців певний стереотип поведінки;
 - які види робіт будуть використані на уроці. Більшість різних порушень на уроці відбувається внаслідок недостатнього навантаження учнів корисною, цікавою роботою.
5. Важливе завдання вчителя – передбачити основні типові ситуації, які найчастіше виникатимуть на уроці. Помилці легше запобігти, ніж виправити її.
6. Вчися слухати учнів до кінця навіть тоді, коли вони відповідають не правильно.
7. Основне призначення оцінки – правильно визначити результати навчання учнів, засвоєння ними знань, умінь та навичок.
8. Без вимог педагога неможлива організація діяльності учнів. Вимоги мають бути послідовними, справедливими. Необхідно добиватися обов'язкового їх виконання всіма учнями, але не забувати про повагу до них .



Поради молодому вчителю

1. Вивчай можливості кожного майбутнього вихованця.
2. Без знання стану здоров'я дитини неможливе їх правильне навчання та виховання.
3. Вступаючи в контакт з дітьми, не варто будувати зверхні відносини з ними. Навіть малюк у взаєминах з дорослими якоюсь мірою прагне відстоювати свою незалежність.
4. Частіше усміхайся; твоя усмішка при вході до класу свідчить про те, що зустріч з дітьми тобі приємна, усмішка створює позитивний настрій дітей.
5. Плануючі свої перші уроки, подумай:
 - як учні повинні поводитися на уроці, які звички культурної поведінки для цього потрібно виховувати. Якщо педагог не виховує в учнів системи корисних звичок, то на їх місці виникають шкідливі.
 - які види робіт будуть використані й виконані учнями на уроці, що необхідно зробити для того, щоб завдання виконувалися технічно грамотно, яка спеціальна підготовка для цього потрібна. Більшість різних порушень на уроці відбувається через недостатню завантаженість учнів корисною та цікавою роботою.
6. Важливе завдання вчителя – передбачати ситуації, які виникатимуть на уроці. Помилці легше запобігти, ніж її виправити.
7. Вчися вислуховувати учнів до кінця навіть тоді, коли на твою думку, вони помиляються чи у тебе обмаль часу. Кожен вихованець повинен знати, що ти його вислухаєш.
8. Пам'ятай, основне призначення оцінки – правильно визначити результати навчання учнів, їх навчальні досягнення, динаміку зміни успішності.
9. Без вимог неможлива організація навчальної та суспільно корисної діяльності учнів. Здебільшого протягом 45 хвилин уроку вчитель становить перед своїми вихованцями близько 100 вимог. Вимоги мають бути послідовними. Слід добиватися виконання їх від усього класу, не забуваючи про повагу до особистості учнів.
10. Наполегливо оволодівай навичками самоаналізу уроку.
11. Пам'ятай слова В.О. Сухомлинського:

« ... один із секретів педагогічної творчості полягає в тому, щоб пробудити в учителя інтерес до пошуку, до аналізу власної роботи. Хто намагається розібратися в хорошому й поганому на своїх уроках, у своїх взаєминах з вихованцями, той уже досяг половини успіху».
12. Однією з важливих умов досягнення творчості є вміння глибоко аналізувати весь комплекс як власної навчальної діяльності, так і діяльності своїх колег, оцінювати різноманітні аспекти шкільного життя, здійснювати творчий пошук шляхів подолання труднощів у спілкуванні.
13. Ведення щоденника з перших уроків твоєї педагогічної діяльності дасть змогу активізувати внутрішній діалог із самим собою, сприятиме розвитку педагогічної думки – відвертої, творчої, самокритичної.



ПЛАН
работы наставника с молодым специалистом

№	Название мероприятий	Сроки	Форма работы
1	Оказание методической помощи: - в календаризации; - в составлении поурочных планов; - в ведении школьной документации		
2	Составить графики посещения уроков		
3	Совместное изучение инструктивно-методических рекомендаций по изучению истории (----- учебный год)		
4	Разъяснение критерий оценивания по 12-бальной системе		
5	Оказание помощи в определении урока		
6	Изучение современных требований к уроку.		
7	Оказание помощи в вопросах: - изложение нового материала; - использование наглядности на уроках; - актуализация нового материала; - работа с понятиями; - самоанализ урока; - мотивация учебной деятельности		

10 кроків
стратегії само мотивації (для учнів і вчителів)

1. Плануйте достроково, на перспективу.
2. Шукайте взаємовигідного партнера для навчання.
3. Визначте, як те, що ви робите, можна використати у повсякденному житті, у майбутній професійній діяльності.
4. Плануйте час занять (дні тижня, конкретний час).
5. Визначте чітко цілі й задачі навчання.
6. Поділіть матеріал на частини й починайте із засвоєння змісту середньої складності, потім переходьте до складних і, нарешті, легких.
7. Доповнюйте вивчене своїми примітками, малюнками, схемами.
8. Нагородіть себе приємними словами за виконання завдання.
9. Обговоріть те, що вас зацікавило, з товаришем або вчителем. Ознайомтесь із додатковою літературою.
10. Щоб знання були міцними, повторюйте, виконуйте вправи.



Як організувати заняття з класом

Наведені далі поради допоможуть вчителям організувати із класом заняття.

1. Підготовку слід розпочати з формування мети й завдань, а також очікуваного результату.

2. Далі необхідно продумати перебіг заняття.

Розпочати заняття необхідно зі взаємного вітання(учні вітають педагога, педагог – учнів). Це дуже важливий момент , що дозволяє налаштувати дітей на плідну співпрацю. Перейти до теми уроку можна з висловлювання відомої людини, із притчі, із цікавого випадку або запитання.

Під час розробки уроку дотримуйтесь правила: краще один раз побачити, ніж сто раз почути, а тому використовуйте як найбільше наочності: комп'ютерну презентацію, відеозаписи, фотографії, малюнки, таблиці.

Увага класу поступово згасає, тому види діяльності повинні чергуватися. Залучіть учнів до активної участі в уроці: організуйте невеликий тест, гру, опитування, дискусію. Усе це має безпосередньо стосуватися теми заняття й не бути звичайною розвагою. Пам'ятайте: якщо інформацію уроку обговорювати, то вона засвоюється на 50%.

Під час уроку дотримуйте з учнями зоровий контакт. Тримайте в полі зору останні парти, проходите між рядами, обходьте клас. Контролюйте, щоб у роботі брали участь усі учні. Допоможіть тим, хто не встигає за рештою (повторіть інформацію) Висловлюйте схвалення тим, хто висловлюється, ставить цікаві запитання, виявляє оригінальність, сумління.

Завершувати урок необхідно організацією зворотного зв'язку з учнями, підбиттям підсумків: що запам'яталося, що сподобалося, на що звернули увагу, які емоції відчують наприкінці уроку та ін.

3. Важливим моментом є створення іміджу педагога. З одного боку, ви повинні говорити про серйозність вашої роботи, з другого – про те, що вам близькі потреби, інтереси, переживання учнів. Зовнішній вигляд також важливий – це невід'ємна складова вашого іміджу: під час роботи з учнями початкової школи не вдягайте яскравих і великих за розмірами прикрас, не робіть пишну зачіску; працюючи з підлітками, - занадто відвертого одягу.

Під час зустрічі із дітьми посміхайтесь. Це створить атмосферу доброзичливості. Говорити необхідно достатньо голосно для того, щоб було чути за остаточною партою, але не слід підвищувати голос, намагаючись перекричати галас у класі Зробіть паузу, помовчте, оберіть середній темп мовлення. Намагайтеся також уникнення повторів, вигуків та слів паразитів



ДОДАТОК 5
Скринька бібліотекаря

**Нормативно - правове забезпечення
загальної освіти**

1. Указ Президента України „Про додаткові заходи щодо підвищення якості освіти в Україні” від 20.03.2008 [№ 244/2008](#).
2. Указ Президента України „Про заходи щодо забезпечення захисту прав і законних інтересів дітей” від 05.05.2008 [№ 411/2008](#).
3. Наказ МОН України від 06.11.2009 [№1012](#) «Про постанову Кабінету Міністрів України від 5 жовтня 2009 р. № 1121 «Про затвердження Положення про групу продовженого дня загальноосвітнього навчального закладу»».
4. Лист МОН України від 06.11.2009 №1/9-768 [№1/9-768](#) «Про захист дітей та молоді від негативних інформаційних впливів ». Положення про державну підсумкову атестацію (затверджене наказом МОН України від 18.02.2008 [№94](#)).
5. Положення про золоту медаль „За високі досягнення у навчанні” та срібну медаль „За досягнення у навчанні” (затверджене наказом МОН України від 13.12.2000 [№584](#) у редакції наказу МОН України від 17.03.2008 [№186](#)).
6. Положення про похвальний лист „За високі досягнення у навчанні” та похвальну грамоту „За особливі досягнення у вивченні окремих предметів” (затверджене наказом МОН України від 11.12.2000 [№579](#) у редакції наказу МОН України від 17.03.2008 [№187](#)).
7. Лист-роз’яснення щодо видачі свідоцтв з відзнакою (від 17.04.2008 [№1/9-245](#)). Інструкція про переведення та випуск учнів (вихованців) навчальних закладів системи загальної середньої освіти (затверджена наказом МОН України від 14.04.2008 [№319](#) та зареєстрована в Міністерстві юстиції України 06.05.2008 № 383/15074).
8. Інструктивно-методичний лист МОН України від 15.04.2008 [№ 1/9-241](#) „Методичні рекомендації щодо проведення державної підсумкової атестації у четвертих класах ЗНЗ у 2007/2008 н.р.”
9. [Лист МОН України № 1/9-150 від 06.03.2009](#) ""Про збір коштів в окремих навчальних закладах на проведення державної підсумкової атестації учнів, державних екзаменів у вищих навчальних закладах, організацію випускних вечорів"
10 Лист МОН України від 06.02.2008 [№1/9-61](#) «Про проведення навчальних екскурсій та навчальної практики учнів ЗНЗ».
11. Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти, затверджені наказом МОН України від 05.05.2008 [№371](#).
12. [Наказ МОН України № 240 від 23.06.2000](#) "Про затвердження Інструкції з ведення ділової документації у загальноосвітніх навчальних закладах I - III ступенів"

Педагогічні технології (список література)

1. Амонашвили Ш.А. Как живете, дети? М., 1977г.
2. Бабанский Ю.К. Оптимизация процесса обучения. Общедидактический аспект. М., 1977г.
3. Бабанский Ю.К. Интенсификация процесса обучения// Биология в школе.
4. Бардин К.В. Как научить детей учиться. М., Просвещение 1987г.
5. Беспалько В.П. Слагаемые педагогической технологии. М., Педагогика, 1989
6. Беспалько В.П. Основы теории педагогических систем г. Воронеж, 1977г.
7. Беспалько В.П., Татур Ю.Г. Системно-методическое обеспечение учебно-воспитательного процесса подготовки специалистов М., 1989г.
8. Боголюбов В.И. Педагогическая технология: эволюция понятия. Советская педагогика №9, 1991г.
9. Бордовский Г.А., Извозчиков В.А. Новые технологии обучения: вопросы терминологии// Педагогика №5 1993г стр.12-16.
10. Брагина Г.Б. Мастерство учителя на уроке М., 1992г.
11. Брусенцов Н.П. Микрокомпьютерная система обучения "Наставник" М., Наука, 1990г.
12. Бухвалов В.А. Методики и технологии образования г. Рига, 1994г.
13. Волков И.П. Много ли в школе талантов? М., Знание, 1989г.
14. Волков И.П. Учим творчеству. М., Педагогика, 1982г.
15. Волович М.В. Математика без перегрузок М., Педагогика, 1991г.
16. Воробьев Г. Кибернетика стучится в школу М., 1986г.
17. Гальперин П.Я. Методы обучения и умственного развития ребенка М., 1985г.
18. Гершунский Б.С. Компьютеризация в сфере образования: проблемы и перспективы М., 1987г.
19. Глоссарий терминов по технологии образования. Париж, Юнеско, 1986 г.
20. Границкая А.С. Научить думать и действовать М., 1991г.
21. Гузик Н.П. Учить учиться М., Педагогика, 1981г.
22. Гузеев В.В. Лекции по педтехнологии М., Знание, 1992г.
23. Давыдов В.В. Проблемы развивающего обучения: опыт теоретического экспериментального психологического исследования М., 1986г.
24. Данюшенков В.С. Практические работы учащихся с позиции педтехнологии. Педагогика №3 1993г. стр.29-33.
25. Дьяченко В.К. Организационная структура учебного процесса и ее развитие. М., 1989г.
26. Дьяченко В.К. Еще раз о коллективных учебных занятиях (технология педагогического труда)// Народное образование №1 1992г. с.42-47
27. Давыдов В.В. О понятии развивающего обучения// Педагогика №1 1995 г.
28. Джуринский А.Н. Новые технологии в системе образования Франции. Советская педагогика №4, 1991г. с.132-136.
29. Занков Л.В. Избранные педагогические труды М., 1990г.
30. Зубарева Н.С. Педагогическая технология: путь в дидактику и практику обучения// Психолого-педагогические проблемы повышения квалификации работников образования. Межвуз. науч. труд. Вып.3 в 2-х ч, Ч1 М., 1994г.
31. Игнатьев С.Т. Мелехин В.А. Анализ и классификация педагогических технологий в СССР и зарубежных странах. Л., 1991г.
32. Ильин Е.Н. Путь к ученику М., Просвещение, 1988г.



33. Ильина Т.А. Понятие "педагогическая технология" в современной буржуазной педагогике//Сов. педагогика N9, 1971г
34. Ильясов И.И. Структура процесса обучения М., 1986г.
35. Кларин М.В. Педагогическая технология в учебном процессе. М., 1989г.
36. Кларин М.В. Развитие педагогической технологии и проблемы теории обучения//Советская педагогика N4, 1984г. с.117-122.
37. Клинберг Л. Проблемы теории обучения/ пер. с нем. М., 1984г.
38. Коменский А.Я. Великая дидактика//Избранные пед. сочинения. М., 1995 г.
39. Космодемьянская А.И. Разработка вопросов педагогической технологии в США//Сов. педагогика N10, 1973г.
40. Крулль З.В. Значение тестовых фондов//Совершенствование учебной литературы г.Тарту, 1988г.
41. Лазарев и др. Новые информационные технологии обучения и деятельностные подходы к проектированию//Народ.образование N10, 1991г.
42. Лернер И.Я. Внимание технологии обучения//Сов.педагогика N3, 1990г.
43. Лернер И.Я. Проблемное обучение М., 1974г.
44. Лысенкова С.Н. Методом опережающего обучения М., Просв-е,1988г.
45. Маркова А.К., Матис Т.А., Орлов А.Б. Формирование мотивации учения М., Просвещение, 1990г.
46. Матюшкин А.М. Проблемные ситуации в мышлении и обучении М., 1972
47. Махмутов М.И. Проблемное обучение:Основные вопросы теории М.,1972
48. Машбиц Е.И. Компьютеризация обучения: проблемы и перспективы. М.1986
49. Машбиц Е.И. Психологические основы управления учебной деятельностью. К., 1987г.
50. Менчинская Н.А. Проблемы "самоуправления" познавательной деятельности и развитие личности//Теретические проблемы управления познавательной деятельностью человека М., 1975г.
51. Обучение и развитие/ Под ред. Л.В.Занкова М., 1975г.
52. Одаренные дети / перевод с англ. М.,Прогресс, 1991г
53. Пальчевский Б.В., Фридман Л. Учебно-методический комплекс средств обучения // Советская педагогика N6 1991г ст.26-32.
54. Пейперт С. Переворот в сознании: дети, компьютеры и плодотворные идеи/ перевод с англ. М.,1989г.
55. Подласый И. Как диагностировать урок?// Народное образование 1991г., N9
56. Роджерс К. Взгляд на психотерапию.Становление человека. М.,94г.
57. Суд над системой образования: стратегия на будущее: сб./под ред. У.Д.Джонсона, М., 1991г./
58. Талызина Н.Ф. Управление процессом усвоения знаний. М., 1984г.
59. Талызина Н.Ф. Формирование познавательной деятельности уч-ся.М., 1938г.
60. Унш И.Э. Индивидуализация и дифференциация обучения. М., 1990
61. Фрадкин Ф.А. Гаврилин А.В. Технология формирования личности в рефлексологической педагогике// История пед.технологии. М., 1993г.
62. Фридман Л.Н. Наглядность и моделирование в обучении М.,1984г.
63. Фридман Л.Н. Педагогический опыт глазами психолога. М., Просвещение,1987
64. Фридман Л.Н. Урок? Нет тема (технология педагогического труда// Народное образование N1 1990г. стр.48-52.
65. Хазанкин Р.Г. Десять заповедей учителя математики// Народное образование N1 1991г. стр.70-78.
66. Шамова Т.И. Активизация учения школьников М., 1982г.
67. Шаталов В.Ф. Куда и как исчезли тройки. М., Педагогика 1979г.
68. Шаталов В.Ф. Педагогическая проза М., Просвещение 1980г.
69. Шаталов В.Ф. Точка опоры. М., Педагогика 1987г.



№	Автор	Профільне навчання	Видавництво	Рік
1.	Резапкіна Г.В.	Отбор в профильные классы (серия “Психолог в школе”)	Москва	2006
2.	Зеер Э.Ф., Павлова А.М.	Профориентология: теория и практика (учебное пособие для высшей школы)	Москва	2004
3.	Пряжникова Е.Ю.	Профориентация: учебное пособие для студентов высших учебных заведений	Москва	2005
4.	Писарева С.А.	Образовательная среда профильного обучения / учебно-методическое пособие для учителей	С.-Петербург	2005
5.	Дик Н.Ф.	Педагогический совет в общеобразовательном учреждении	Ростов-на-Дону	2005
6.	Акулова О.В.	Информационная работа в условиях профильного обучения/ учебно-методическое пособие для учителей	С.-Петербург	2005
7.	Аніскіна Н.О.	Організація профільного навчання в сучасній школі (бібліотека журналу “Управління школою”), випуск 8-9	Харків	2003
8.	Гузик М.П.	Профільне навчання: як організувати, не зруйнувавши школу?	Київ	2005
9.	Лизинский В.М.	Ресурсный подход в управлении развития школы	Москва	2006
10.	Гладкая И.В., Ильина С.П.	Основы профильного обучения и предпрофильной подготовки	С.-Петербург	2005
11.	Хуторской А.В.	Методика личностно-ориентированного обучения	Москва	2005
12.	Даутова О.Б.	Самоопределение личности школьника в профильном обучении	С.-Петербург	2006
13.	Остапенко А.А.	Моделирование многомерной педагогической реальности: теория и технология	Москва	2005
14.	Шевченко Н.И.	Дневник эксперимента по введению профильного обучения в общеобразовательном учреждении/ Практика административной работы в школе, №5	Москва	2006
15.	Сапрыкина Е.А.	Программа элективного курса “Основы логики”/ Практика административной работы в школе, №5	Москва	2006
16.	Щербакова М.В.	Элективный курс для учащихся 9 классов / Практика административной работы в школе, №5	Москва	2006
17.	Королев А.А.	Учебный план трехпрофильного 10 класса/ Практика административной работы в школе, №2	Москва	2006
18.	Сидорова Н.Н.	Критерии рейтингового отбора в профильные 10 классы естественно-математического направления/ Практика административной работы в школе, №2	Москва	2006



19.	Сидорова Н.Н.	Положение о годичной команде педагогов, организующих работу по предпрофильной подготовке учащихся 10 классов/ Практика административной работы в школе, №2	Москва	2006
20.	Сидорова Н.Н.	Временное положение об оценивании учащихся при проведении курсов по выбору в рамках предпрофильной подготовки / Практика административной работы в школе, №2	Москва	2006
21.	Смирнова Н.Р.	Программа введения профильного обучения/ Практика административной работы в школе, №1	Москва	2007
22.	Соловьева Л.А.	Программа элективного курса для учащихся 9 класса “Актерское мастерство”/ Практика административной работы в школе, №7	Москва	2006
23	Кожевникова И.А.	Материалы для подготовки элективного курса”Школа жизни” (для учащихся 9 класса)/Практика административной работы в школе, №7	Москва	2006
24	Шевченко Н.И.	Дневник эксперимента по введению профильного обучения в общеобразовательном учреждении/Практика административной работы в школе, №4	Москва	2006
25	Мацкевич Т.Н.,Кротова Ю.В.	Профильное обучение /Практика административной работы в школе, №1	Москва	2006
26	Симонян Р.Я.	Модели предпрофильного образования/ Методист(Научно- методический журнал) № 10	Москва	2006
27	Гребенюк Л.О.	Профільне навчання- веління часу.../ Світ виховання № 5 (18)	Київ	2006
28	Валентина Основина	Планирование профильного обучения в условиях интеграции “школа- колледж”/ Школьное планирование(Журнал для школьных администраторов)№1	Москва	2007
29	Пеньков В.А.	Содержание и оформление учебного плана в модели профильного обучения “ школа- вуз” /Школьное планирование(Журнал для школьных администраторов)№1	Москва	2007

Робота з обдарованими дітьми

1. «Что такое одаренность: выявление и развитие одаренных детей». Психологические тесты/ под ред. М. Матюшкина – М: ЧеРО издательство Омега-Л; МГСПИ, 2008 – 368с.
2. Ландау Э. Одаренность требует мужества: Психологическое сопровождение/ пер. с немецкого А.П.Голубева – М.: издательский центр «Академия», 2002.-144с.
3. Здібності, творчість, обдарованість: теорія, методики, результати досліджень/ За ред. В.О. Моляко
4. Тихенко Л.В., Ніколаєнко С.І. Розвиток творчих здібностей учнівської молоді в освітньо-виховній системі. „Мала академія наук України”: Навчально-методичний посібник.- Суми: ВТД „Університетська книга”, 2007.- 120с.
5. Пелехова Ю. Республика индиго/ Юлия Пелехова. – М.; АСТ: Олимп, 2008. – 281

Статті

6. Алфимов В.М. Развиваем умственные способности старшеклассников// Одаренный ребенок. – 2005. -№ 5.
7. Видеркер Л.И. Развитие творческого потенциала личности в процессе обучения// Вестник педагогических инноваций, 2007 - №4.

Самоосвіта педагогів

- 1.Репьев Ю.Г. Интерактивное самообучение. Монография. М. «Логос», 2004 – 248с.
2. Віаніс – Трофименко К.Б. Лісовенко Г.В. Підвищення професійної компетентності педагога.
Х.: Вид. група «Основа», 2007 – 176с. (с.64 – 66, 75 - 78).
3. Булагіна О. Самоосвіта вчителя. // Завуч – 2002 - № 36.
4. Лебедев В.В. Учебно – методические деловые игры как инструмент развития образовательной деятельности учителя // Методист – 2006 - № 9 - С. 32 – 37.
5. Панфилова Н.Н. Об образовании и самообразовании // Методист – 2006 - № 5 - С. 44 – 53.
6. Наливайко Г. Керівництво самоосвітньою діяльністю вчителів // Освіта і управління – 1999 – т. 3, №3.
7. Тесля Е. Самосовершенствование учителя. // Высшее образование в России – 2000 – 36 – С. 102 – 106.



Сучасні інтерактивні технології навчання дорослих

1.	Мойсеюк Н.Є.	Педагогіка. Навчальний посібник	Київ	2001
2.	Чибирева Е.С.	Дистанционная модель повышения квалификации учителей./ Методист, №3	Москва	2007
3.	Рудская Н.В.	Познавательнo-деловая игра для педагогов дошкольного учреждения (нетрадиционная форма подготовки к педагогическому совету)/ Методист, №1	Москва	2007
4.	Савина Н.М.	Деятельность системы дополнительного профессионального образования педагогов по развитию инновационного процесса в образовании./ Методист, №1	Москва	2007
5.	Хуторской А.В.	Практикум по дидактике и современным методикам обучения	Москва	2004
6.	Сиротенко Г.О.	Сучасний урок: Інтерактивні технології навчання	Харків	2003
7.	Паламарчук В.Ф.	Першооснови педагогічної інноватики	Київ	2005
8.	Пішванова В.О.	Роль бібліотек у дистанційному навчанні молоді// Вісник книжкової палати (Підготовка кадрів), №10	Київ	2006
9.	Хара О.О.	Виникнення та сучасні умови функціонування дистанційної освіти // Шлях освіти, №3	Київ	2006
10.	Ціделко В.І.	Моніторинг систем дистанційного навчання // Вища освіта України, №2	Київ	2006
11.	Ціделко В.І.	За дистанційним навчанням майбутнє: Досвід Східноєвропейського університету економіки і менеджменту (Бесіда з ректором, проф. Р.Аблязовим)// Урядовий кур'єр, №210	Київ	2006
12.	Хассон В.Д.	Критерії якості дистанційної освіти// Вища школа, №1	Київ	2004
13.	Брыкова О.В.	Проектная деятельность в учебном процессе	Москва	2006
14.	Ксендзова Г.Ю.	Перспективные школьные технологии: учебно-методическое пособие	Москва	2001
15.	Власенко Л.Л.	Бінарні уроки у початковій школі (матеріали до інтегрованих уроків)	Харків	2002
16.	Кульневич С.В.	Нетрадиционные уроки в начальной школе: Практическое пособие для учителей начальной школы	Воронеж	2002
17.	Стебна О.В.	Інтерактивні методи навчання в практиці роботи початкової школи.	Харків	2005
18.	Пометун О.І.	Сучасний урок: Інтерактивні технології навчання // Науково-методичний посібник	Київ	2005
19.	Хлебнікова Т.М.	Ділова гра як метод активного навчання педагога	Харків	2003
20.	Харківська Н.І.	Сучасний урок: Панорама методичних ідей.	Харків	2004
21.	Бояринцева А.В.	Игра на заседании педсовета // Практика административной работы, №7	Москва	2006
22.	Чхайло О.М.	Нестандартні уроки з української мови та літератури / Випуск 2	Харків	2007

ДОДАТОК 6
Скринька ШПМ**Открытое заседание**
школы педагогического мастерства для молодых специалистов
«Сходинки до вершины»**Ход мероприятия**

1. Вступление Здравствуйте, уважаемые коллеги, участники и гости нашего мероприятия. Рада приветствовать на открытом заседании Школы педагогического мастерства для молодых специалистов «Сходинки до вершины». Не сразу мы пришли именно к этой форме в работе с начинающими педагогами. Попробовали себя в проектной деятельности – «Лучший молодой учитель года», показывали таланты в «Педагогическом Х-факторе» для молодых учителей. И вот наконец пришли к решению, что все это возможно объединить в традиционную для нас, педагогов форму, школы педагогического мастерства для молодых специалистов «Сходинки до вершины».

Согласитесь, любой человек, начинающий свой профессиональный путь, испытывает затруднения, проблемы из-за отсутствия необходимого опыта. Становление учителя происходит труднее, сложнее, чем у представителей другой профессии потому, что педагогическое образование не гарантирует успех начинающему учителю. Чтобы стать учителем недостаточно аудиторных программных знаний. А. Макаренко писал: «Нужны синтез научных знаний, методического мастерства и личных качеств педагога, умелое владение педагогической техникой и передовыми педагогическими достижениями». Кроме того, учительское мастерство во многом надо передавать от педагога к ученику.

1. Представление участников (По секторам, девизам, поименно)

Будем знакомы! Молодой учитель.

2. Представление гостей.

3. Цель мероприятия

4. Разминка

- Зачем мы ходим в школу?

- Чему учат в школе?

- Быть учителем это значит...

5. Основная часть

- выступление 1 года

- оценивание (делают 2 год, выступают высказываются, вручают медали)

- выступление 2 года (в конце презентация)

- оценивание (делает 3 год)

- выступление 3 года

- оценивание (делает 1 год, вручает медали) + Скрипниченко Н.А. вручает сертификаты

7. Заключение. Интервью: 1 год, 2 год, 3 год, гости, администрация, наставники.



Наказ

- Принимайте с благодарностью данное Вам высокое звание учителя.
- Глубоко осознавайте возложенную на Вас ответственность.
- Неустанно овладевайте профессиональным мастерством, никогда не упускайте возможности узнать больше, чем знаете.
- Осваивайте бесценный опыт, мудрость и славные традиции народного учительства.
- Цените и уважайте своих товарищей по труду, дорожите честью школы, как своей собственной.
- Не ищите в работе личной выгоды, не поддавайтесь обывательским настроениям, делом оберегайте и поддерживайте авторитет профессии.
- Развивайте в себе незаурядность, всеми силами боритесь с формализмом, казёнщиной и равнодушием в школьной жизни, поддерживайте все истинно передовое и ценное в нашем деле, проявляйте инициативу и творчество.
- Не нойте и не паникуйте, если будет трудно, если возникнут сомнения и неудачи, сохраняйте оптимизм и веру в конечный успех, идите вперед до конца.

Умови проведення міського конкурсу фахової майстерності для молодих спеціалістів «Педагогічний Х-фактор»

- 1.1. Міський конкурс фахової майстерності для молодих спеціалістів «Педагогічний Х-фактор» (далі – Конкурс) проводиться відповідно до Закону України «Про загальну середню освіту», Державної програми «Вчитель», з метою підвищення престижу учительської професії й стимулювання робітників сфери освіти, популяризації їх кращих досягнень і професійної майстерності, визначення вкладу педагогів у розвиток області, виявлення кращих учителів загальноосвітніх навчальних закладів міста Дзержинська, які успішно працюють в умовах модернізації освіти, виявляють високий рівень професійної компетенції та методичної культури, опрацьовують перспективний педагогічний досвід кращих учителів області, України, зарубіжжя, мають певний творчий доробок.
- 1.2. Конкурс проводиться у 2 етапи: перший (заочний) та другий (очний).
Перший етап – грудень 2011 року
Другий етап – лютий 2012 року
- 1.3. У конкурсі беруть участь молоді спеціалісти з будь-яких предметів.
- 1.4. Номінації на кожний рік визначає Дзержинський відділ освіти.

2. Організатори Конкурсу

- 2.1. Перший та другий етапи Конкурсу організовує та проводить оргкомітет, до складу якого входять представники міського відділу освіти.
- 2.2. Склад оргкомітету I етапу Конкурсу затверджується міським відділом освіти. Головою оргкомітету є начальник міського відділу освіти або завідувач міської методичної служби. Міський методичний кабінет розробляє та затверджує умови проведення конкурсу, вимоги до учасників та критерії оцінювання учасників Конкурсу.
- 2.3. До складу оргкомітету Конкурсу входять 4 тьютора-наставника.



3. Порядок висування кандидатів

У I етапі Конкурсу беруть участь усі молоді спеціалісти загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів міста.

До II етапу Конкурсу допускаються 16/20 молодих спеціалістів загальноосвітніх навчальних закладів міста, що стали переможцями I етапу, резюме яких пройшли експертну оцінку обласного оргкомітету та журі.

4. Журі

Для визначення переможців створюється журі. Склад журі затверджується міським відділом освіти.

Очолює роботу голова журі. Склад визначається з кращих працівників загальноосвітніх закладів міста: керівників, учителів-методистів тощо.

Окрім того, створюється незалежне журі з керівників міських М.О., керівників творчих груп, учителів вищої категорії тощо.

5. Порядок проведення конкурсу

5.1. Перший (заочний) етап.

Молоді спеціалісти загальноосвітніх навчальних закладів міста надають до оргкомітету наступні документи:

- Резюме встановленої форми;
- Анкета «Імідж сучасного вчителя».

Журі вираховує рейтинг кожного молодого вчителя, визначає переможців I етапу – учасників II етапу Конкурсу (16-20 осіб).

5.2. Другий (очний) етап.

Учасники об'єднуються у 4 команди. Кожній призначається тьютор - наставник, який здійснює організаційно - настановну функцію та науково-методичний супровід Конкурсу.

Другий етап складається із п'яти видів змагань:

1. Представлення команди.
2. Візитка учасника
3. Вікторина «Що? Де? Коли? »
4. Ярмарок педагогічних прийомів «А я роблю це так!»
5. Майстер – клас.

Після кожного виду змагань Конкурс, за визначенням журі залишають по одному учаснику з кожної команди.

6. Підбиття підсумків та нагородження переможців Конкурсу

Визначається один переможець Конкурсу за результатами голосування. Переможцем Конкурсу стає учитель, який набрав найбільше голосів від членів журі після п'ятого виду змагань.

Переможець та учасники Конкурсу отримують грамоти Держинського відділу освіти.



**Сценарий проведения
городского конкурса «Педагогический Х-фактор»
для молодых специалистов (полуфинал)**

1. Открытие конкурса

- вступительное слово;

Добрый день, уважаемые коллеги!

Рада приветствовать Вас на первом городском конкурсе для молодых учителей «Педагогический Х-фактор».

В отличие от главного шоу страны, который открывает таланты, «Педагогический Х-фактор» имеет иную цель. Нам не нужно искать таланты: педагог, если он выбрал эту профессию, уже талантлив. А вот развить этот талант, помочь ему раскрыться, подтолкнуть к творческой активности, утвердить молодых педагогов в значимости нашей профессии – это то, к чему мы стремимся.

Профессия учителя, как известно, входит в группу профессий с большим числом стресс-факторов. Мы хотим, чтобы педагогический Х-фактор стал альтернативой стрессам, потому что конкурс – это увлекательная учеба с фактором познания нового, фактором творчества и самооценки. Участие и победа в профессиональных конкурсах окрыляет, ибо это и признание, и перспектива роста, и путь к мастерству. Истинно верен и проверен тезис: хорош тот учитель, который не перестает учиться.

В добрый путь! «Педагогическому Х-фактору» дан старт.

- представление жюри;

2. Представление участников (выходят на сцену)

3. Объединение команд. (по 4-5 человек, всего - 4 команды).

Определение наставников группы.

4. Представление команды: название, девиз. (Для подготовки 1 минута)

5. Задание для команды «Внимание! Черный ящик!»

6. Презентации участников команды (по 1 минуте)

7. Викторина (по 3-4 вопроса каждому члену команды).

Один участник отсеивается.

8. Сила педагогического убеждения.

ПРИМЕРНЫЙ ТЕКСТ НАПУТСТВЕННОГО СЛОВА

Уважаемые присутствующие, участники конкурса, болельщики, гости праздника!

Одним из основных направлений развития образования является совершенствование профессионализма педагогов, а педагогический Х-фактор – это и поиск новых форм, и еще одна ступенька в саморазвитии и повышении учительского мастерства. Наша профессия не терпит шаблонов и отставания от трендов времени. Мне представляется логичным, что первыми участниками конкурса являются молодые учителя. Кому, как ни им, быть примером активности, креативности, гибкости мышления. Хочу пожелать участникам соревнования хорошей командной и индивидуальной игры, удачи и хорошего настроения.

Несколько слов скажу о системе оценивания конкурса.

Такие этапы, как представление команды, «Что в волшебной шкатулке?», «Презентация участников конкурса», оцениваются по бонусному принципу. Команда или участник может получить бонус за оригинальность, инициативность, находчивость, а потом использовать его для продолжения участия в конкурсе.

А такие этапы, как «Викторинка», «Сила убеждения», «Выход из лабиринта» оцениваются по индивидуальному принципу. Здесь как раз и когут пригодятся заработанные бонусы.



Роль хранителя времени: конкурсные задания, имеющие четкие временные рамки, будут под его особым вниманием. После знака хранителя подготовка или выступление заканчивается.

ОБЪЕДИНЕНИЕ КОМАНД, ОПРЕДЕЛЕНИЕ НАСТАВНИКОВ

Объединение команд и определение наставников происходит путем жеребьевки. Всего 4 команды по 5-6 человек.

Объяснение роли наставников. В обязанности наставников входит опека команды, генерирование идей, дача советов, создание благоприятного психологического климата.

Наставники находятся с командой во время Заданий № 1, 2, 5, 6, 7

Задание 1

Представление команды

За одну минуту команда должна придумать название и девиз.

Напоминание для жюри.

Конкурс не оценивается, но лучшая команда получает бонус (1). Его можно обменять взамен на выбывшего игрока в течение игры.

Задание 2

«Что в волшебной шкатулке?»

Вопрос 1

В шкатулке находятся два предмета, с помощью которых отец объяснил сыну, что такое бесконечность. Что в Черном ящике?

Ответ: В шкатулке находятся два зеркала. Это можно сделать, если установить друг напротив друга.

Вопрос 2

В шкатулке находится то, что, по мнению американского писателя Кристофера Морли, придумала женщина, которую часто целовали в лоб. Что там?

Ответ: По мнению американского писателя Кристофера Морли, женщина, которую часто целовали в лоб, придумала... туфли на высоком каблуке.

Вопрос 3

«Некоторые надо отведать, другие лучше проглотить. И лишь немногие разжевать и переварить». То, о чем сказал так Френсис Бекон, находится в шкатулке. Что это?

Ответ: «Некоторые надо отведать, другие лучше проглотить. И лишь немногие разжевать и переварить». Так Френсис Бекон говорил о книгах.

Вопрос 4

Потеря какого предмета для любой женщины была бы незначительна, а для жены известного генерала оказалась смертельна?

Ответ: Генерал - это Отелло. Его жена - Дездемона. Потеря платка стала причиной смерти Дездемоны. В шкатулке носовой платок.

Напоминание для жюри.

Конкурс не оценивается, но лучшая команда получает бонус (1). Его можно обменять взамен на выбывшего игрока в течение игры.

Задание 3

«Презентация» Очередность – по списку.

Напоминание хранителю времени. Выступление - 1 минута

Напоминание для жюри.

Конкурс не оценивается, но лучший участник из каждой команды получает бонус. Его можно обменять взамен на выбывание и в течение игры.



Задание 4 (Отсеиваются 1 участник из каждой команды)
«Викторинка»

Участники получают по 2 вопроса каждый. Если нет выбывших – вопросы на быстроту.

Задание 5 (Отсеиваются 1 участник из каждой команды)
«Сила убеждения»

За 1 минуту команда должна придумать аргументы, которые, на их взгляд, убедят ребенка сделать это. Ответ имеет форму одного предложения со множеством продолжений.

- 1) Прийти на субботник.
- 2) Делать зарядку каждое утро.
- 3) Принять участие в художественной самодеятельности.
- 4) Не нарушать дисциплину на уроке.

Задание 6

«Выход из лабиринта»

За 1 минуту найдите выход из педагогической ситуации.

Ситуация 1

Мама ученика пришла к класному руководителю с жалобой на плохую успеваемость сына по алгебре. Класный руководители и учитель алгебры – это разные люди.

Ситуация 2

Как найти правого и виноватого в детской драке.

Ситуация 3

Родители ребенка принципиально не приходят в школу. Как изменить ситуацию к лучшему?

Ситуация 4

В классе есть ребенок, котрого, почему-то, не любят дети. Как изменить ситуацию к лучшему?

Задание 7 (запасное, если нужно отсеять еще участников)

Заключительная часть.

**Сценарий проведения
городского конкурса «Педагогический X-фактор»
для молодых специалистов (финал)**

ОТКРЫТИЕ ФИНАЛА

Ведущий:

И снова здравствуйте, уважаемые коллеги!

Рада приветствовать Вас на финальной игре первого городского конкурса для молодых учителей «Педагогический X-фактор».

Не далее, как вчера, параллельно в двух школах: гимназии и СОШ № 3, - проходил полуфинал, который определил участников сегодняшней игры.

И я с большим удовольствием представляю их.

ПРЕДСТАВЛЕНИЕ УЧАСТНИКОВ (приглушаются на сцену)

Вот они все перед Вами – наши конкурсанты. Каждый – неординарная личность. Каждый влюблен в свое дело. Каждую переполняет гордость, что служат они самой главной профессии в жизни – профессии «Учитель». И у каждого есть свой X-фактор. Поприветствуем еще раз наших молодых коллег.

Хочу сказать, что финал, дорогие друзья, – это, конечно же, более серьезное дело, чем было вчера. Командная игра закончилась, сегодня будет цениться индивидуальное первенство, и, наверное, придется нелегко. Я призываю вас собрать в кулак всю свою волю, на помощь призвать свои знания, попросить самообладание не покидать вас и доказать, что учитель – это ваше призвание и судьба. Я верю в вас! Ну что ж начинаем! Приглашаю вас занять свои места в зале, но захватите уже первое задание.

**Задание № 1 «Ораторское мастерство»**

За одну минуту продумайте небольшую речь (4-5 предложений) на тему:

«Что я хочу сказать будущим поколениям!»

«Какую книгу вы посоветуете прочитать своим ученикам и почему?»

«Каждый – кузнец своего счастья!»

«Я – человек, и это ко многому меня обязывает»

«Что я хочу сказать будущим поколениям!»

Запасные темы:

- Что делает человека человеком.
- Духовность – красота каждого человека.
- Кто с мудрым общается, тот сам становится мудрым.
- Что такое дружба? Бывает ли настоящая дружба.

ПРЕДСТАВЛЕНИЕ ЖЮРИ

Пока наши участники готовятся, у нас есть время представить жюри.

Но сначала предложу сказать несколько слов председателям жюри предыдущего дня. Наталья Алексеевна, каковы ваши впечатления от игры в полуфинале? А что добавите вы Елена Владимировна? Спасибо.

Ну, а теперь, я рас скажу, как будет происходить судейство финала. Кроме уже сказанного ранее, что в финале оценивается командная игра, особенностью является то, что у нас сегодня не одно жюри а целых три.

1. Независимое жюри.
2. Эксперты.
3. Смотрители

Задание № 2

Викторина «Профессионал» (по 2 вопроса на знание предмета)

Для биологов

- 1.Какая певчая птичка, довывая корм, ныряет в воду и бежит по дну.
(Оляпка)
2. Какое растение распространилось в Украине после нашествия татар. (Аир. Татары возили корни аира с собой, они считали, что это растение очищает воду)
3. Какая будет погода, если раки выползхают на берег, а лягушки держаться на поверхности воды. (Будет дождь)
 - а. Какой зверь после еды полощет зубы водой. (Тигр)

Для учителя математики

1. **Пядь** — это расстояние между вытянутыми большим и указательным пальцами руки при их наибольшем удалении (размер пяди колебался от 19 см до 23 см). Говорят «Не отдать ни пяди земли», подразумевая не отдать, не уступить даже самой малой части своей земли. Об очень умном человеке говорят: «Семи пядей во лбу».
2. **Локоть** — это расстояние от конца вытянутого среднего пальца руки до локтевого сгиба (размер локтя колебался в пределах от 38 см до 46 см и соответствовал двум пядям). Сохранилась поговорка: «Сам с ноготок, а борода с локоток».
3. Когда мы смотрим на 14, а говорим 2.

Для учителей физкультуры:

1. Назовите цели и задачи физической культуры; (Направленность содержания занятий по физическому воспитанию должна быть посвящена решению образовательных, воспитательных, оздоровительных, тренировочных и соревновательных задач)
2. Что такое педагогический такт ? (Это соблюдение учителем чувства меры в общении с детьми в самых разнообразных сферах деятельности, умение выбрать правильный подход к учащимся в системе воспитательных отношений с ними. Педагогический такт учителя основан на общечеловеческих принципах морали.)



3. Является ли подтягивание на высокой перекладине нормативным для девочек? Нет.
4. Помните лозунг «В здоровом теле здоровый дух»? Подскажите, когда он появился? Он был выдвинут еще в первые десятилетия советской власти, для массового привлечения населения к физкультуре и спорту. Ни одно праздничная демонстрация того времени не обходилась без выступления спортсменов, которые прямо в спортивной одежде стройными рядами проходили мимо трибун.
5. Знаете, в чем главное отличие физкультуры от спорта? Правильно, спорт – это для денег и славы, а физкультура - для здоровья и удовольствия. Заниматься физкультурой может каждый человек, в меру своего желания и возможностей.
6. Кем были возрождены олимпийские игры современности. Олим. была возрождена в конце XIX века французским общественным деятелем Пьером де Кубереном

Уважаемые знатоки! Известно, что в Древней Греции женщинам запрещалось не только участвовать в Олимпийских играх, но даже появляться на этих соревнованиях. Тем не менее, однажды некая Галлипатейра решила обойти закон. Она переделалась в мужское платье и выступила на одном из состязаний, но была разоблачена и приговорена к смертной казни. К счастью, ввиду больших спортивных заслуг ее мужа и сыновей, она была помилована. Но с этого момента в правила Олимпийских игр было внесено серьезное изменение. Какое?

Ответ: Отныне атлетам разрешалось выступать только обнаженными.

Для я учителя укр. языка и литературы.

1. Назвіть художника-земляка, з яким зустрівся Т.Г. Шевченко у 1835 році в Петербурзі в Літньому саду. Сошенко
- 2.

Назовите фамилии украинских писателей, живших и творивших в России.	Шевченко, Марко Вовчок
---	------------------------

Для историков

1. Уважаемые знатоки! Как-то осел забрел в виноградники и аккуратно общипал часть кустов. Хозяин разгневался: «Надо же, общипал самые лучшие, самые молодые веточки!» Прошло лето. Наступила осень. И тут греки решили поставить огромный памятник ослу. И поставили. Как вы думаете, почему греки приняли такое решение?

Ответ: Он преподавал грекам урок агротехники – обрезка винограда дает более высокий урожай.

2. Уважаемые знатоки! Хитон – один из видов одежды в Древней Греции. Вопрос: Почему молодой афинянин не мог появиться в общественном месте в хитоне?

Ответ: Т.к. хитон был нижней одеждой.

3. Уважаемые знатоки! Известно, что люди одомашнили многих животных. Собаку, чтобы помогала охотиться; кошку, чтобы ловила мышей; пчел, чтобы добывали мед. А для чего древние японцы одомашнили сверчков?

Ответ: Ночью, когда хозяева спали, сверчки постоянно стрекотали, а при приближении кого-либо к дому резко умолкали. От этого хозяева просыпались.

4. Уважаемые знатоки! У многих народов издавна значительную роль играли собаки. В Египте же священным животным считалась кошка. Из умерших кошек делали мумии, хоронили их на специальных кладбищах. К собакам такого отношения не было.



Вопрос: Объясните, почему именно кошек обожествляли в Древнем Египте?

Ответ: Самым большим богатством в Древнем Египте было зерно, которое могли уничтожить мыши. Естественный враг мышей – кошка.

Для учителей нач. классов

Назовите известные вам жанры детского фольклора	Считалки, кричалки, колыбельные
---	---------------------------------

1. Как по-настоящему зовут Малыша из повестей А. Линдгрена о Малыше и Карлсоне?
Сванте

Для учителей англ. языка

1. Почему Англию называют туманным альбионом? Да "туманный Альбион" назван был так древними римлянами, которые, совершая завоевательные походы, добрались до далекой Англии и были удивлены белым цветом ее береговых скал. Они образованы преимущественно меловыми породами. С латинского *albus* означает "белый".

Для учителя труда

1. Технические устройства, в которых используется электромагнитное действие электрического тока: а) электрические двигатели; б) генераторы; в) осветительные приборы. Электрические двигатели и генераторы.
2. Оно может быть художественным, научным, техническим. Творчество.

Закончите пословицы.

Без труда ... не вытащишь и рыбку из пруда.
Поспешишь, ... людей насмешишь.

Семь раз отмерь ... один раз отрежь.

Задание 3 «Сила фантазии» (1)

Василий Сухомлинский «Рассказы для детей»

Маленькой Яринке надо рано вставать, чтобы в школу идти, а не хочется, ой как не хочется! Вечером спрашивает Яринка у бабушки:

- Бабушка, почему утром вставать не хочется? Научите меня, бабушка, спать так, чтобы хотелось вставать и идти в школу.

Что же посоветовал бабушка маленькой Яринке?

Василий Сухомлинский «Рассказы для детей»

Одна маленькая девочка любила задавать вопросы. - Что лучше, - спрашивала она маму, - яблоко или груша? Роза или гладиолус? Вода или сидро? Мячик или кукла? Мама терпеливо отвечала, но про себя удивлялась. В самом деле, разве можно сказать, что лучше: мячик или кукла? Роза или гладиолус? Но вот однажды девочка спросила: Мама, что лучше: сказка или песня?

Что же ответила мама любопытной девочке?

В.А. Сухомлинский адный мальчик

Жил на свете очень жадный мальчик. Идет он улицей, видит, продают мороженое. Стал мальчик и думает: «Если бы мне кто-то дал сто порций мороженого - вот было бы хорошо». Подходит к школе. В тихом безлюдном переулке вдруг догоняет его седой-седой дедушка и спрашивает:

- Это ты хотел сто порций мороженого?

Мальчик удивился. Скрывая замешательство, он сказал:

- Да... Если бы кто дал денег...

- Не нужно денег, - сказал дедушка. - Вон за той ивой - сто порций мороженого.



Что же случилось с жадным мальчиком? Есть ли средство от жадности?

Задание № 4 «Мастер-класс» В течение 2-4 минут представить этап урока:

1. Начало урока. Организационный момент.
2. Объявление темы, целей урока. Мотивация учебной деятельности.
3. Актуализация опорных знаний.
4. Подача нового материала.
5. Закрепление изученного материала.
6. Физкульт-минутка.
7. Итог урока.
8. Домашнее задание.

Задание № 5 «Афоризм»

Объясните, как вы понимаете данное высказывание.

Великодушного человека отличает то, что он не ищет выгоды для себя, но с готовностью делает добро людям. Аристотель

Будущее – в настоящем, но будущее – и в прошлом. Это мы создаем его. Если оно плохо, в этом наша вина. Анатолий Франс

Единственная настоящая радость – это начало. Чезаре Павезе

Мало знать, надо и приманять. Мало хотеть, надо и делать.

Иоганн Вольфганг Гете

ВЫСТУПЛЕНИЕ ЖЮРИ

ЗАКЛЮЧИТЕЛЬНАЯ ЧАСТЬ

Проект

«Кращий молодий учитель року»

- Вступ

Дійсний проект розроблений для роботи з молодими спеціалістами м. Дзержинська. Його організатором виступив міський методичний кабінет.

Проект покликаний сприяти вирішенню проблем молодих учителів, підвищенню престижу професії педагога у сучасному суспільстві.

Проект розрахований на 1 навчальний рік й був реалізований у 2010-11 навчальному році.

- За цей період передбачалося вирішити наступні завдання:
- Сформувати у молодих педагогів позитивної мотивації до роботи у школі, забезпечити емоційну підтримку починаючих;
- Здійснити методичний та інформаційний супровід діяльності молодих спеціалістів;
- Створити умови для конструктивного педагогічного спілкування;
- Закласти основи для формування творчої індивідуальності молодих педагогів;
- Створити ситуації успіху для кожного молодого вчителя на основі здорової та вільної конкуренції.

- Методи та прийоми психолого-педагогічної підтримки, які були використані під час реалізації проекту:

- заохочення;
- навчально-пізнавальні ігри;
- створення яскравих образних уявлень;
- створення проблемних ситуацій;
- спонукання до пошуку альтернативних рішень;
- створення ситуації успіху;
- пізнавальний інтерес;
- кооперативність;
- виконання творчих завдань;
- створення ситуації взаємодопомоги.

- Принципи реалізації проекту:

- активність;
- самооцінювання;
- добровільність.

- Перспективи проекту:

У ході реалізації проекту молодий спеціаліст навчиться:

- долати перешкоди;
- виробити свою лінію;
- тримати удар;
- не боятися «драконів»;
- працювати в команді;
- знайти свій неповторний почерк;
- бути творчим;

Короткий опис проекту

I сходи́нка

Старт проекту «Кращий молодий учитель року»

II сходи́нка

Методичний десант

«Особистісне зростання педагога через удосконалення професійних знань»

III сходи́нка

Тренінг «Ефективні прийоми педагогічної діяльності»

IV сходи́нка

Панорама відкритих уроків

V сходи́нка

Свято «Школа майбутнього й моє місце в ній»

I сходи́нка

Старт проекту «Кращий молодий учитель року»

Енергійний початок – запорука успіху

1. Привітання.
2. Про особливості реалізації проекту.
3. Мета, завдання, перспективи.
4. Знайомство учасників проекту (самопрезентація).
5. Усвідомлення себе у ролі педагога.
6. Очікувані результати (дерево сподівань).



Використані матеріали:

Епіграф;
Колаж «Перспективи проекту»;
Схема «Професійна адаптація – це пристосування людини до нових умов праці»;
Статистичні дані;
Макет дерева сподівань



Професійна адаптація –
це пристосування людини до нових умов праці

Педагоги не можуть успішно когось навчати,
якщо в той же час сумлінно не вчаться самі.

Молодий учитель у школі:

- Нові ідеї в освіті та «свіжа кров» - 63,2%
- Додаткове навантаження для адміністрації школи - 23,7%
- Причина для обговорення в колективі - 3,9%
- Привід для адміністрації влаштувати «показове покарання» - 9,2%

II сходи́нка

Методичний десант

«Особистісне зростання педагога через удосконалення професійних знань»

1. Методичні поради вчителю щодо підготовки до уроку.
2. Розгляд педагогічних ситуацій з погляду реакцій та переконань учителя.

Приклад ситуації. Запізнення

Реакція вчителя	Переконання вчителя (чому він так реагує)
1. Учитель не дивиться на тих, хто запізнився, продовжує проводити урок.	
2. Учитель дивиться – осудом, але дозволяє сісти.	
3. Учитель починає сварити тих, хто запізнився, залишаючи без уваги весь клас.	

3.

Прийоми, які можуть бути використані на уроці

- Новизна як елемент зацікавлення; оригінальність, здивування як початкова фаза пізнання;
- Проблемна ситуація, у тому числі для потреб самозахисту, практичного значення теми в житті;
- Цитати великих людей або історії їхніх біографій для цінування особистості;
- Незакінчені речення;
- Гранування;
- Екологічні ситуації з пропозиціями дофантазувати подальший розвиток подій;
- Історичні факти;
- Парадокси явищ природи, суспільства, економіки;
- Бесіди про очікування від уроку;
- Робота у парах, мікрогрупах;
- Прийом змушування підкорятися незліченному слову «треба» та безконечному «мусиш» (наказувати собі)
- Залучення учнів до постановки питань;
- Загадки з відстроченими відгадками; -
- Висування гіпотез; Імітаційне моделювання тощо.



III сходи́нка

Тренінг «Ефективні прийоми педагогічної діяльності»

1. Аутотренінг

- Я добре підготувався до уроку;
- Я спокійний;
- Настрій у мене гарний;
- Я продумав усі компоненти роботи;
- Я добре знаю всіх учнів;
- Я зможу утримати їх увагу, тому що підібрав цікавий матеріал;
- Я повністю володію собою й ситуацією;
- Я завжди пам'ятаю, що всі питання вирішуються. Потрібно тільки підходити до них конструктивно.

2. Тренінг «Основи спілкування»

I група : Висловити схвалення, комплімент на адресу свого колеги чи учня. (прямо, відкрито, добрим почуттям і посмішкою, що свідчить про позитивне ставлення до даної людини, його вчинку).

II група : Висловити осуд людині, критику в його адресу.
(прямий, не двозначний, але ввічливу заяву, яка вказує на те, що ви не задоволені людиною, не схвалюєте його вчинок).

III група : Висловити відмову в просьбі, зверненій особисто до вас .
(пряму, висловлення , яке містить ввічливу і аргументовану відмову виконати прохання)

IV група : Звернутися до учня чи колеги із проханням висловити свою думку. (відкрито, не ховаючи свою позицію).

IV сходи́нка

Панорама відкритих уроків молодих спеціалістів.